

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року №- 52 ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №1
для здобувачів освіти у приміщенні та на території коледжу
під час освітнього процесу**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час освітнього процесу в коледжі та на його території поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування в коледжі та на його території.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти № 1669 від 26.12.2017.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти коледжу під час освітнього процесу в приміщенні коледжу та на його території

2.1. Під час перебування в коледжі та на його території чітко виконувати правила безпеки життєдіяльності здобувачам освіти: не бігати, не штовхатися, не кричати, не влаштовувати метушливого, неконтрольованого руху та рухливих ігор, що можуть призвести до падіння та травмування, не провокувати словами та рухами агресивної поведінки, що може призвести до бійки та травмування.

2.2. Бути обережним у найбільш травмонебезпечних місцях – уважно та спокійно спускатися й підійматися сходами, перебувати й пересуватися у вузьких коридорах, бути обережним у туалетах, приміщенні гардеробу, де наявні травмонебезпечні гачки, не підходити до вікон, не перехилятися через перила на сходах, не стояти біля дверей кабінетів (їх можуть раптово відчинити), не чіпати скляні двері в коридорах, не ховатися за ними – ці двері найбільш травмонебезпечні.

2.3. Обережно пересуватися щойно помитою підлогою, щоб не впасти та не травмуватися.

2.4. Категорично заборонено користуватися мобільним телефоном на заняттях.

2.5. Категорично заборонено перебувати в коледжі з колючо-ріжучими предметами (ножі, голки тощо).

2.6. Заборонено розмахувати навколо себе сумкою із підручниками або сумкою зі змінним взуттям, кидати ці та інші предмети з метою передачі в руки іншим учасникам освітнього процесу.

2.7. Чітко дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мати засоби особистої гігієни, регулярно мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетних кімнат.

2.8. Здобувачам освіти не можна вживати жувальні гумки з метою попередження удавлення та ушкоджень майна коледжу, особистих речей здобувачів освіти.

2.9. На заняттях підвищеної небезпеки (комп'ютерному класі, фізики, хімії, спортивній залі, майстернях, тощо) виконувати завдання задані викладачем, тільки після прослуханого інструктажу та дозволу початку роботи.

2.10. Уважно та спокійно користуватися виделками, скляним посудом та іншими приборами в їдальні, використовувати їх тільки за призначенням. Заборонено спрямовувати ложки, виделки на себе або іншу людину, щоб уникнути травм.

2.11. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час проведення перерв та прогулянки впродовж навчального дня, навчальної практики.

2.11.1. Чітко визначити місце перебування групи на перерві чи навчальної практики.

2.11.2. Виконувати всі розпорядження викладача або куратора групи.

2.11.3. Виконувати вимоги внутрішнього розпорядку та режиму коледжу.

2.11.2.3. Під час навчальної практики на вулиці слід дотримуватися правил безпеки та вимог режиму коледжу:

- у разі снігових опадів заборонені ігри в сніжки, катання на ковзанах та катках – для запобігання падінь та травм;

- під час перебування на вулиці не можна бігати, штовхатися та влаштовувати безсистемний рух, не провокувати словами, жестами агресивну поведінку, що може призвести до бійки.

У разі непередбачуваної ситуації відразу звернутися до викладача або куратора групи, у жодному разі не підходити до тварин або незнайомих людей, не вступати з ними в контакт. Особисті речі залишати при собі, не передавати нікому – ні одногрупникам, ні незнайомим людям для попередження пропажі цих речей.

2.12. Здобувачам освіти не можна заходити й виходити з кабінетів без дозволу викладача.

2.13. Під час навчальних занять чітко виконувати вказівки викладача. Без дозволу не підходити до спортивних предметів на спортивних майданчиках.

2.14. Бути обережним – рухатися повільно та спокійно, щоб не поранитися камінням, битим склом, не впасти у відкритий люк.

2.15. Вимоги до безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час проведення масових заходів на базі коледжу (спортивній залі і вестибюлі, актовій залі, спортивному майданчику, подвір'ї).

2.15.1. Перед проведенням масових заходів на базі коледжу, а також його території визначити дату, час і місце проведення заходу.

2.15.2. Повторити правила безпеки життєдіяльності та план евакуації в разі надзвичайної ситуації під час проведення масових заходів із здобувачами освіти.

2.15.3. Чітко виконувати вказівки викладача або куратора групи. Без його дозволу не можна заходити або виходити з приміщення, у якому відбувається захід.

2.15.4. Перевірити наявність вогнегасників та кошми, первинних засобів пожежогасіння, наявність аптечки, присутність медичного працівника та членів ДПД. Наявність двох вільних аварійних виходів.

2.15.5. Під час проведення масових заходів потрібно поводитися чинно, пристойно, не галасувати, уважно слухати промовців. Якщо проводяться розважальні конкурси або вікторина з залом, не зіскакувати з місця, а чекати запрошення на сцену.

2.15.6. Після закінчення масового заходу залишати своє місце й виходити із приміщення слід тільки за вказівкою викладача або куратора групи, не створювати натовп.

2.15.7. Заборонено вибігати з приміщення, штовхатися під час виходу з приміщення, у якому відбувався захід.

2.16. Вимоги безпеки життєдіяльності після проведення масових заходів зі здобувачами освіти на базі коледжу, а також його території.

2.16.1. Звітувати викладачу, вихователю або куратору групи про свій вихід.

2.16.2. Після добирання додому, обов'язково слід зателефонувати вихователю або куратору групи й повідомити, що все гаразд.

2.17. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

2.17.1. У разі виникнення аварійної ситуації під час проведення масового заходу слід негайно повідомити викладача або куратора групи.

2.17.2. Чітко виконувати вказівки викладача, куратора групи, не панікувати, не метушитися, нікуди не йти від керівника.

2.17.3. Якщо непередбачувальна ситуація виходить з-під контролю дорослих, потрібно терміново зв'язатися зі службами екстреної допомоги (101 – пожежна охорона, 102 – поліція, 103 – швидка медична допомога, 104 – газова служба) або рідними за мобільним

зв'язком, вказуючи своє прізвище, ім'я, номер свого телефону та коротко описавши ситуацію, що склалася. Обов'язково слід вказати адресу закладу.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час освітнього процесу в приміщенні колежу та на його території в разі, якщо аварійна ситуація виходить з-під контролю дорослих

3.1. Якщо аварійна ситуація вийшла з-під контролю дорослих, слід не панікувати і пам'ятати, що безпека твого життя залежить від тебе. Потрібно правильно оцінити ситуацію і діяти в руслі правил та вимог даної інструкції з безпеки життєдіяльності. Намагатися залишити аварійно-небезпечне місце.

3.2. Потрібно пам'ятати номери викликів екстрених служб, у разі потреби звертатися за номерами до спеціалістів, зазначеними у п. 2.17.3.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52 ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №2
для здобувачів освіти під час зимових канікул**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти під час зимових канікул поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування здобувачів освіти на зимових канікулах.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017, «Правил дорожнього руху України» зі змінами та доповненнями, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306, «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

**2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед
початком зимових канікул**

2.1. Перед початком зимових канікул слід чітко визначити терміни початку та закінчення канікул.

2.2. У разі продовження канікул потрібно телефонувати в останній день визначених термінів до куратора групи, викладачу для визначення нового терміну канікул.

2.3. Потрібно ознайомитися з планом проведення канікул в коледжі, брати активну участь у запланованих заходах.

2.4. У разі неможливості за поважних причин або сімейними обставинами взяти участь у запланованих заходах під час канікул або вчасно приступити до навчальних занять після канікул, здобувачі освіти, батьки повинні завчасно попередити куратора групи, надавши заяву чи медичну довідку, що підтверджує причину.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час зимових канікул

3.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, слід чітко виконувати правила дорожнього руху: рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку, обережно по слизькій дорозі, особливо під час ожеледиці. Взуття має бути зручним, підбори – низькими; за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, слід йти назустріч руху транспортних засобів; переходити проїжджу частину можна тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч; у місцях, де рух регулюється, треба керуватися тільки сигналами світлофора; чекати на транспортний засіб потрібно тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху; на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, можна виходити на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая; у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, або спеціальним звуковим сигналом треба утриматися від переходу проїжджої частини; категорично

заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями; заборонено під час зимових канікул здобувачам освіти кататися на велосипедах, мопедах, роликах тощо, що не відповідає погодним умовам та сезону для запобігання ДТП за участю здобувачів освіти; для запобігання ДТП за участю здобувачів освіти категорично заборонено кататися на санчатах, ковзанах, лижах (інших зимових приладах для розваг) на проїжджій дорозі, катання наданих предметах повинні здійснювати у спеціально відведених для цього місцях; категорично заборонене катання з гірок із виїздом на проїжджу частину дороги; у жодному разі не можна чіплятися за задній бампер машин для того, щоб покататися по проїжджій частині дороги – ці дії визначені вищою категорією небезпеки, що може призвести до ДТП, травмування й загибелі; для запобігання травмування можна кататися на ковзанах тільки у відведених для цього спеціальних місцях й на міцному льоду без розщелин; здобувачі освіти повинні виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху України; здобувачі освіти, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування.

3.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті здобувачі освіти повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки: не брати з собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, легкозаймісті речовини, вогнезаймісту рідину тощо); користуватися газовою плитою вдома тільки із спеціалізованим електричним приладом для вмикання; зберігати бензин, газ та інші легкозаймісті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), хлопушки, дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, які можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції з пластмас і легкозаймістих матеріалів, а також захищати предметами проходи та аварійні виходи; у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайому чи чужу побутову техніку, не вмикати її у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації; не можна наближатися до електроприладів, музичної апаратури, які живляться струмом. Користуватися електроприладами тільки сухими руками. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки, слід негайно повідомити дорослих; не збиратися біля проходів у громадських установах, входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю; під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, виконувати правила пожежної безпеки; у разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму – негайно вийти на повітря (за двері, балкон) та кликати на допомогу. Викликати службу пожежної охорони за номером 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, свій номер телефону; при появі запаху газу в приміщенні у жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером 104 чи пожежну охорону – 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію, залишити свій номер телефону; під час святкування Нового року вдома або інших закладах чітко дотримуватися вимог протипожежної безпеки; не приходити на свято в одязі з легкозаймістого матеріалу, не просоченого вогнезахисною сумішшю; під час святкування не наближатися до новорічної ялинки, в її сторону категорично заборонено кидати будь-які предмети; не можна прикрашати ялинку іграшками, гірляндами не фабричного, або низької якості виробництва; заборонено використовувати відкритий

вогонь під час новорічних свят (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні, хлопавки тощо); застосовувати дугові прожектори, влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть спричинити загоряння; встановлювати стільці, крісла, різні конструкції, виконані з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предмети проходи та аварійні виходи; не можна застосовувати для оформлення приміщень декорації та обладнання, виготовлені з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо).

3.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті та ін. здобувачі освіти повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо: під час канікул заборонено наближатися й перебувати біля водоймищ без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей; категорично заборонено виходити на льодову поверхню замерзлого водоймища. Особі, яка провалилася під лід, необхідно подати мотузку, дошку, одяг, але не підходити до неї близько. Якщо лід крихкий, треба лягти на нього й проводити операцію рятування в той бік, із якого прийшла людина – в інших місцях лід може бути більш крихким. Не поспішаючи, слід допомогти людині вибратися з води, зняти мокрий одяг, зігріти, покликати на допомогу, відвести постраждалого у тепле приміщення, вжити заходів щодо не допущення обмороження; категорично заборонено наближатися й перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі; категорично заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори; уникати вживання в їжу грибів; заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння; пересуватися слід обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк, не травмуватися через ожеледь; не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електричним струмом; не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – удар електричним струмом від високовольтних живлень можна отримати на відстані 5 м; слід бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування; не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння із висоти; не підходити до відчинених вікон, мити вікна тільки в присутності дорослих, не нахилитися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння дітей із висоти; не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ; не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин; застосовувати всі знання й правила, отримані на уроках основ здоров'я, виховних годинах, навчальних заняттях.

3.4. Під час канікул здобувачі освіти повинні дотримуватися правил безпеки життєдіяльності під час самостійного перебування вдома, на вулиці, громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі із чужими людьми, правила попередження правопорушень та насильства над дітьми: не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема, не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками поліції. Слід одразу кликати на допомогу і швидко йти до людей; не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Краще сказати, що не знаєте, і швидко йти геть; не слід перебувати неповнолітнім на вулиці в темну пору доби. Якщо незнайомиць запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро – вони у сусідів. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти у сторону, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас; під час перебування на дискотеці, потрібно завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після закінчення заходу;

керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку рухами й словами. У разі небезпечної ситуації потрібно звертатися до служби охорони закладу, викликати працівників поліції за номером 102, зателефонувати батькам; не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочин, вчинений після 14- річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначене терміном не більш як на 10 років; найбільш суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних освітніх установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків; батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Карного кодексу України; всеукраїнські гарячі лінії підтримки дітей та молоді України: Всеукраїнська дитяча лінія «Телефон довіри» – 8-800-500-21-80; Національна «Гаряча лінія» з питань насильства та захисту прав дітей 8-800-500-33-50 (у межах України дзвінки безкоштовні).

3.5. Під час канікул здобувачі освіти повинні виконувати правила із запобігання захворювань на COVID -19, грип, інфекційні, кишкові захворювання, педикульоз тощо: при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, викликати лікаря; хворому виділити окреме ліжко; посуд, білизну; приміщення постійно провітрювати; у разі контакту із хворим одягати маску; хворому дотримуватися постільного режиму; вживати заходів профілактики: чітко виконувати рекомендації лікаря; перед їжею мити руки з милом; не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити й ошпарювати; для запобігання захворювань на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся у дівчат має бути зібране у зачіску, не слід користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати свого одягу іншим; не вживати самостійно медичних медикаментів і препаратів, не рекомендованих лікарем; якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, слід викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

4. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 4.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.
- 4.2. Зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.
- 4.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, слід зателефонувати в служби екстреної допомоги за телефонами: 101 – пожежна охорона; 102 – поліція; 103 – швидка медична допомога; 104 – газова служба, коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.
- 4.4. У разі можливості покинути територію аварійної небезпеки.

Заступник директора з виховної роботи Д.О. Овсянко

Узгоджено:
Інженер з охорони праці Н.П. Чернобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52 ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №3
для здобувачів освіти під час навчальної практики та літніх канікул**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки здобувачів освіти під час навчальної практики та літніх канікул поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування здобувачів освіти на літніх канікулах та навчальній практиці.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017, «Правил дорожнього руху України» зі змінами та доповненнями, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306, «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком навчальної практики та літніх канікул

2.1. Перед початком навчальної практики та літніх канікул чітко визначити терміни початку та закінчення канікул, навчальної практики.

2.2. У разі продовження канікул слід телефонувати в останній день визначених термінів до куратора групи для визначення нового терміну канікул, навчальної практики.

2.3. Ознайомитися з планом проведення навчальної практики, канікул у групі, навчальному закладі, брати активну участь у запланованих заходах.

2.4. У разі неможливості через поважні причини або сімейні обставини взяти участь у запланованих заходах під час канікул, навчальної практики або вчасно приступити до навчальних занять після канікул, здобувачам освіти слід завчасно попередити викладача, куратора групи, надавши заяву від батьків чи медичну довідку, що підтверджує обґрунтованість причини, вирішення питання перенесення навчальної практики.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час літніх канікул та навчальної практики

3.1. Під час канікул, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, чітко виконувати правила дорожнього руху: рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку; за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, йти назустріч руху транспортних засобів; переходити проїжджу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч; у місцях із регульованим рухом керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора; чекати на транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху; на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, можна виходити на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки транспортного засобу; у разі наближення транспортного засобу з

увімкненим проблисковим маячком червоного або синього кольору, чи спеціальним звуковим сигналом, треба утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її; категорично заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом, або встановленими місцями; по проїжджій дорозі рухатися на велосипеді можна тільки дітям, які досягають 16-ти років; мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом; слід чітко дотримуватися правил дорожнього руху; водіям мопедів і велосипедів заборонено: керувати транспортом із несправним гальмом, звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, якщо є поряд велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби; для катання на інших засобах (скейтборд, самокат, ролики тощо) слід обирати місце на відведених для цього майданчиках та ін., на проїжджу частину виїжджати заборонено; здобувачі освіти повинні виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху України, знання про які були отримані на уроках основ здоров'я, виховних годинах, предметних уроках; здобувачі освіти, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування.

3.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, транспорті, здобувачі освіти повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки: заборонено брати з собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, фєсрверки, цигарки, легкозаймисті речовини, вогнезаймисту рідину тощо); користуватися газовою плитою вдома можна тільки із спеціалізованим електричним приладом для вмикання і під наглядом дорослих; заборонено використовувати віконниці на вікна для затемнення приміщень і застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, фєсрверки, бенгальські вогні тощо), хлопушки, дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції, виготовлені з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предметами проходи та аварійні виходи; у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі, чужі предмети, зокрема побутову техніку, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації; не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живляться струмом. Користуватися електроприладами тільки сухими руками. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки, слід негайно повідомити дорослих; не скупчуватися біля проходів у громадських установах, біля входів та виходів, у приміщеннях вестибюлю; під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, виконувати правила пожежної безпеки; у разі пожежної небезпеки (наявності вогню, іскріння, диму) слід негайно вийти на повітря (за двері, балкон) та кликати на допомогу. Викликати службу пожежної охорони за номером 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, залишити номер свого телефону; при появі запаху газу в квартирі, приміщенні у жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, перевірити приміщення, вимкнути газову плиту, якщо вона була увімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером 104 чи пожежну охорону – 101; назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію й залишивши номер свого телефону.

3.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо здобувачі освіти повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо: під час канікул заборонено перебувати біля водойм без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей. Відпочиваючи у прибережній зоні, слід виконувати правила безпечної поведінки на воді: не запливати за огорожувальні буї, не підпливати до моторних човнів, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів; не залізати на технічні та попереджувальні знаки, буї та інші предмети; не використовувати рятувальні засоби і спорядження не за призначенням; не стрибати у воду зі споруд, не пристосованих для цього, й у місцях, де невідомі глибина та стан дна; не організовувати у воді ігри, пов'язані з пірнанням і захопленням тих, хто купається; не стрибати у воду з човнів, катерів, вітрильників та інших плавзасобів; не використовувати для плавання дошки, камери від волейбольних м'ячів, рятувальні круги, надувні матраци (особливо у штормову погоду); не купатися біля причалів та у вечірній час, особливо після заходу сонця; не стрибати у воду в незнайомих місцях; не купатися біля обривів, зарослих рослинністю берегів; не засмічувати воду та узбережжя, не залишати та не кидати сміття. Заборонене купання у затоплених кар'єрах, каналах, озерах, пожежних водоймах, ставках, морських акваторіях та інших водоймах, що не мають обладнаних пляжів сезонними рятувальними постами, не зареєстровані місцевою владою як місця масового відпочинку. Під час купання не слід робити зайвих рухів, не пірнати, не треба тримати свої м'язи в постійній напрузі, не порушувати ритму дихання, не перевтомлювати себе, не брати участі у великих запливах без необхідних тренувань та дозволу лікаря. Не можна заходити у воду спітнілим або після прийому сонячних ванн, жвавих ігор. Як тільки ви починаєте замерзати, треба негайно вийти з води, енергійно розтертися рушником і швидко одягтися. Категорично заборонено заходити у воду, якщо ви погано почуваетесь.

Категорично заборонено перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі здобувачів освіти.

Категорично заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори; уникати вживання в їжу грибів; категорично заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння; пересуватися слід обережно, спокійно.

Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк; не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електрострумом; не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електрострумом від високовольтних живлень на відстані 5 м; бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування; не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння із висоти; не підходити до відчинених вікон, мити вікна тільки в присутності дорослих, не нахилитися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння дітей із висоти; не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ; не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин; застосовувати всі знання й правила, отримані на уроках основ здоров'я, виховних годинах, навчальних уроках.

3.4. Під час канікул здобувачі освіти повинні виконувати правила безпеки життєдіяльності під час самостійного перебування вдома, на вулиці, у громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі з чужими людьми, правила попередження правопорушень та насильства над дітьми: не розмовляти й не вступати в контакт із

незнайомцями, зокрема не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками міліції. Слід одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей; не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують Дорогу. Скажіть, що не знаєте, і швидко йдіть геть. Якщо незнайомиць запитують, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро – вони у сусідів, а в цей час зателефонуйте батькам і двері незнайомцям не відчиняйте; бути подалі від тих, хто влаштовує бійки, не брати участі в суперечках дорослих і не провокувати словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими керуйтеся толерантними відносинами; не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомиць провокує якісь дії щодо вас. Бути уважнішими, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між домами й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупинитися й відійти у сторону, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас; під час перебування на дискотеці, треба завчасно попередити батьків, щоб зустріли вас після заходу; слід керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку діями і словами. У разі небезпечної ситуації звертатися до служби охорони закладу, викликати міліцію за номером 102, зателефонувати батькам; не вчиняти дії, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначення строком до 10-ти років; найбільш суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків; батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Карного кодексу України; всеукраїнські гарячі лінії підтримки дітей та молоді України: Всеукраїнська лінія «Телефон довіри» – 800-500-21-80; національна гаряча лінія з питань попередження насильства над дітьми та захисту прав дітей – 500-500-33-50 (у межах України дзвінки безкоштовні).

3.5. Під час здобувачі освіти повинні виконувати правила запобігання захворювань на COVID-19, грип, інфекційні й кишкові захворювання, педикульоз тощо: при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, і викликати лікаря; хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну; приміщення постійно провітрювати; у разі контакту із хворим одягати маску; хворому слід дотримуватися постільного режиму; вживати заходів профілактики; чітко виконувати рекомендації лікаря; постійно мити руки з милом перед їжею; не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити й ошпарювати; для запобігання захворювання на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся у дівчат має бути зібране у зачіску, не користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати свого одягу іншим; не вживати самостійно медичних препаратів, не рекомендованих лікарем; якщо ви погано почуваєтеся, а дорослих немає поряд, слід викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час проведення навчальної практики

4.1. Під час навчальної практики здобувачі освіти повинні бути ознайомлені перед початком навчальної практики з планом роботи й сповістити батьків про режим своєї роботи; здобувачі освіти повинні щоденно відвідувати коледж і виконувати весь об'єм матеріалу, запланованого у навчальній практиці, всі завдання та розпорядження викладачів - предметників, куратора групи; здобувачі освіти повинні приходити на навчальну практику в тому одязі і взутті, що буде визначене викладачем, керівником навчальної

практики; під час навчальної практики здобувачі освіти повинні щодня відпрацювати кількість годин, визначену вимогами до проходження навчальної практики в кожній групі; категорично заборонено залишати заняття навчальної практики без дозволу викладача, наставника групи, керівника; здобувачі освіти впродовж проходження навчальної практики повинні дотримуватися питного режиму: мати із собою запас питної води, оскільки категорично заборонено пити воду з-під крану чи відкритих водойм.

4.2. Здобувачі освіти впродовж навчальної практики повинні чітко виконувати правила безпеки життєдіяльності й культури поведінки: не кричати, не бігати, не штовхатися, не свистіти, не провокувати інших ні словами, ні рухами, ні жестами, ні агресивною поведінкою, що може призвести до травмування та правопорушень; здобувачі освіти повинні приступати до виконання роботи під час навчальної практики тільки після прослуханого інструктажу та роз'яснювальної бесіди; самостійне виконання видів робіт під час навчальної практики категорично заборонене.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, а чітко і спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

5.2. Слід зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

5.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, потрібно зателефонувати до служб екстреної допомоги за телефонами: 101 – пожежна охорона; 102 – поліція; 103 – швидка медична допомога; 104 – газова служба; коротко описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

5.4. У разі можливості слід залишити небезпечну територію.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52 ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №4
для здобувачів освіти під час групових поїздок, пішохідних екскурсій, пішохідного та
дорожньо-транспортного руху**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час групових поїздок, пішохідних екскурсій, пішохідного та дорожньо-транспортного руху поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час групових перевезень, навчальних екскурсій, пішохідного групового руху здобувачів освіти.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017, «Правил дорожнього руху України» зі змінами та доповненнями, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях.

2. Вимоги з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком групових поїздок, пішохідних екскурсій, пішохідного та дорожньо-транспортного руху здобувачів освіти

2.1. Чітко визначити маршрут руху.

2.2. Повторити правила дорожнього руху та алгоритм руху в колоні.

2.3. Перевірити наявність червоних прапорців для перекриття руху автомобільного транспорту на дорозі.

2.4. Починати рух у колоні тільки за вказівкою викладача або куратора групи.

2.5. Виконувати рух тільки в тому напрямі, який зазначив викладач або куратор групи.

3. Вимоги безпеки дорожнього руху здобувачів освіти під час групових перевезень, навчальних екскурсій, пішохідного групового руху

3.1. Розраховуватися по парах та вишикуватися в колону.

3.2. Рухатися тільки за вказівкою викладача або куратора групи.

3.3. Пересування по місту має відбуватися тільки по пішохідних тротуарах, пішохідних доріжках.

3.4. Під час перетину проїжджої частини дороги, слід дочекатися, поки куратор групи зупинить прапорцем рух автомобільного транспорту. Рух через дорогу можна здійснювати тільки на пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, за вказівкою дорослих за червоним прапорцем. Переходити дорогу перед прапорцем категорично заборонено.

3.5. Рух у колоні потрібно здійснювати середнім темпом, не поспішати, на відставати. Не можна виходити за зону видимості вихователя або куратора групи.

3.6. У разі потреби користування міським транспортом під час пішохідного руху навчальної екскурсії (за дозволом управління освіти), поводитися в транспорті слід спокійно. Виходити та заходити в транспорт – за вказівкою дорослих. При перебуванні в транспорті сидіти або стояти в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень.

3.7. Під час руху по тротуарах і пішохідних доріжках колона має рухатися, притримуючись правого боку.

3.8. Організована група може пересуватися тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх немає – по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів колоною, але тільки в світлу пору доби і лише, в супроводі дорослих із сигнальними прапорцями.

3.9. Якщо в зоні видимості не видно переходу або перехрестя, а дорога має не більш, ніж три смуги руху для обох його напрямків, можна переходити її під прямим кутом до краю проїжджої частини в місцях, де дорогу добре видно в обидва боки і лише після того, як визначено відсутність небезпеки.

3.10. У місцях із регульованим рухом пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

3.11. Чекаючи на транспортний засіб група здобувачів освіти повинна на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, а якщо вони відсутні – на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

3.12. На трамвайних зупинках, необладнаних посадковими майданчиками, пішоходам можна виходити на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки транспортного засобу. Куратор групи перекриває дорожній автомобільний рух червоним прапорцем.

3.13. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору і спеціальним звуковим сигналом, усі повинні утримуватися від переходу проїжджої частини або негайно покинути її.

3.14. Категорично заборонено виходити на проїжджу частину без вказівки куратора групи; раптово виходити, вибігати на проїжджу частину, зокрема й на пішохідний перехід; переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом, якщо є роздільна смуга або дорога має чотири і більше смуг для руху в обох напрямках, а також у місцях із огороженням; затримуватися та зупинятися на проїжджій частині, якщо це не пов'язано з забезпеченням безпеки дорожнього руху.

3.15. Перебуваючи в автомобільному транспорті, категорично заборонено під час руху відвертати увагу водія від керування транспортним засобом та заважати йому в цьому; відчиняти двері транспортного засобу, не переконавшись, що він зупинився біля тротуару, посадкового майданчика, краю проїжджої частини, на узбіччі; перешкоджати зачиненню дверей та використовувати для їзди підніжки, виступи транспортних засобів; пересуватися по салону автотранспорту під час його руху, висовуватись у вікна чи люки, викидати сміття у вікна, люки.

4. Вимоги безпеки після завершення групових перевезень, навчальних екскурсій, пішохідного групового руху

4.1. Вишикуватися для остаточної перевірки наявності здобувачів освіти.

4.2. Заборонено без дозволу куратора групи залишати групу, добираючись додому.

4.3. Рух додому здійснювати за маршрутом, дотримуючись правил дорожнього руху.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної ситуації слід негайно повідомити куратора групи.

5.2. У разі скоєння ДТП на дорозі, свідком або учасником якої ви стали, потрібно: негайно повідомити куратора групи; за телефонним або мобільним зв'язком повідомити в службу екстреної допомоги, якщо цього не може зробити куратор групи (102 – міліція, 103 – швидка медична допомога); якщо ДТП трапилося на дорозі, слід переміститися в безпечне місце і чекати на вказівку куратора групи; якщо ДТП трапилося під час переїзду у транспорті, потрібно на місці, не панікувати, не метушитися, а чітко виконувати вказівку дорослих.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

ІНСТРУКЦІЯ

з безпеки життєдіяльності №5

для здобувачів освіти під час перебування у громадських місцях, проведення масових заходів на базі інших навчальних закладів та установ

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час перебування у громадських місцях, проведенні масових заходів на базі інших навчальних закладів та установ.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед проведенням масових заходів на базі інших навчальних закладів та установ

2.1. Перед проведенням масових заходів на базі інших навчальних закладів та установ визначити дату, час, місце проведення, схему маршруту добирання до зазначеної установи або закладу.

2.2. Повторити правила дорожнього руху та правила поведінки в громадському транспорті, громадських місцях.

2.3. Повторити правила безпеки життєдіяльності та план евакуації у разі надзвичайної ситуації під час проведення масових заходів з добувачами освіти на базі інших установ та закладів.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час перебування у громадських місцях, проведенні масових заходів на базі інших навчальних закладів та установ.

3.1. Слід прибути за 15 хв. до початку заходу і повідомити куратора групи про свою присутність. Якщо з якоїсь причини ви не можете бути на заході, потрібно завчасно попередити телефонним зв'язком причину своєї відсутності.

3.2. Під час проведення масових заходів в інших установах слід ознайомитися з запасними виходами, через які можна здійснити евакуацію у разі аварійної ситуації, а також із загальним планом евакуації з установи.

3.3. Під час проведення масових заходів в інших установах та закладах потрібно перебувати в зазначеному куратором групи місці, пересуватися приміщенням, територією без дозволу куратора групи заборонено.

3.4. Під час проведення масових заходів слід поводитися чинно, пристойно, не кричати. Уважно слухати промовців. Якщо проводяться розважальні конкурси або вікторина з залом, не варто зіскакувати з місця, слід чекати, поки вас запросять. Не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій.

3.5. Після завершення масового заходу залишити своє місце і вийти з приміщення тільки за вказівкою куратора групи.

3.6. Заборонено вибігати, штовхатися під час виходу з приміщення, у якому відбувався захід, створювати травмонебезпечні ситуації.

- 3.7. Категорично заборонено словами, діями чи агресивною поведінкою під час заходу провокувати інших учасників, це може призвести до бійки, правопорушень.
- 3.8. Чітко виконувати вказівки та розпорядження куратора групи. Без його дозволу не можна заходити або виходити з приміщення, території, на якій відбувається захід.
- 3.9. Не вступати в контакт із незнайомими людьми, у жодному разі не передавати їм свої речі (особливо цінні – телефон, прикраси тощо), навіть якщо вони назвалися представниками міліції, для запобігання скоєння насильства або злочину.
- 3.10. Не заходити по одному на територію, на якій відбувається захід, або в приміщенні установи до вузьких, затемнених проходах, кутків чи туалетних кімнат, гардеробу тощо для уникнення вчинення протиправних дій, насильства.
- 3.11. Бути постійно в полі зору куратора групи, уникати натовпу, обходити його. Якщо ви потрапили в натовп, у жодному разі не йдіть проти нього. Пам'ятайте, що найбільша давка буває біля дверей, перед сценою, біля арени тощо. Не наближатися до вітрин, стін, скляних дверей, до яких вас можуть притиснути. Якщо натовп вас захопив – не чинити йому опору. Глибоко вдихнути, зігнути руки в ліктях і підняти їх, щоб захистити грудну клітину. Не тримати руки в кишенях, не чіплятися ні за що руками – так можна зламати руку. Якщо є можливість, застігнути одяг. Високі підбори, розв'язаний шнурок можуть вартувати життя. Слід викинути сумку, парасольку тощо. Якщо у вас щось упало, у жодному разі не намагатися підняти – життя дорожче. Головне завдання в натовпі – не впасти. Якщо вас збили з ніг, спробуйте згорнутися клубком і захистити голову руками, прикриваючи потилицю. При будь-якій можливості треба спробувати встати. При русі в суцільному натовпі не напірати на тих, хто йде попереду – бажання прискорити рух зазвичай завершується пробкою. Якщо на заході ви побачили багато п'яних або збуджених глядачів – вийдіть до завершення видовища або коли вже всі розійдуться, щоб уникнути правопорушень, небезпечних травм.
- 3.12. Під час заходу слід дотримуватися правил пожежної безпеки: не можна брати участь у масовому заході здобувачам освіти одягненим в одяг із легкозаймистих матеріалів, не просочених вогнезахисною сумішшю; категорично заборонено брати з собою на захід вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу, під час заходу не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, які живляться електрострумом. У разі виявлення обірваних проводів, неізольованої проводки, іскріння проводки, слід негайно повідомити куратора групи, чергових заходу.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачі освіти після проведенні масових заходів на базі інших навчальних закладів та установ

- 4.1. Повідомити куратора групи, якщо ви залишаєте захід.
- 4.2. Якщо захід завершується пізно, або на світанку (випускний вечір, новорічна дискотека), обов'язково наявність батьків, які вас зустрінуть.
- 4.3. Після добирання додому слід обов'язково зателефонувати куратору групи й повідомити, що з вами все гаразд.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. У разі виникнення аварійної ситуації слід негайно повідомити куратора групи.
- 5.2. Чітко виконувати вказівки викладача або куратора групи, не панікувати, не метушитися; нікуди не йти від керівника, бути поблизу.
- 5.3. Якщо непередбачувана ситуація виходить з-під контролю дослужених слід терміново зв'язатися зі службами екстреної допомоги або рідними за мобільним зв'язком. Пам'ятайте номери телефонів: 101 – пожежна охорона; 102 – поліція; 103 – швидка медична допомога; 104 – газова служба. Телефонуючи спеціалістам, потрібно повідомити адресу закладу, у якому відбувається захід, коротко описати ситуацію, назвати своє прізвище й номер телефону.

Заступник директора з виховної роботи

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Д.О. Овсянко

Н.П. Чернобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу

від 12.08.2021 року № 52- ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №6
для здобувачів освіти під час туристично-екскурсійних, групових перевезень на
автомобільному транспорті**

1. Загальні положення

- 1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час туристично-екскурсійних, групових перевезень автомобільним транспортом поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час проведення туристично-екскурсійних, групових перевезень здобувачів освіти автомобільним транспортом.
- 1.2. Інструкцію розроблено на основі Постанови Кабінету Міністрів України Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. № 176 зі змінами від 29 січня 2003 р. № 141.
- 1.3. Безпечні умови перевезень здобувачів освіти автомобільним та залізничним транспортом забезпечують транспортні організації, що несуть повну відповідальність за технічний стан транспорту, його експлуатацію та закріплення дисциплінованих та висококваліфікованих водіїв, які мають стаж керування транспортним засобом понад 3 роки.
- 1.4. Перевезення організованих груп здійснюється на підставі договору разового перевезення (що укладається не пізніше ніж за 48 год. до виконання перевезення) або довгострокового договору.
- 1.5. Перевезення організованих груп виконується тільки у світлу пору доби і за сприятливих погодних умов.
- 1.6. Візуальна інформація на автобусі наноситься на попередньому трафареті надписом червоною фарбою «На замовлення», попереду і позаду автобуса – розпізнавальний знак «Діти».
- 1.7. Максимальна кількість здобувачів освіти при перевезенні автобусом не повинна перевищувати кількості місць для сидіння.
- 1.8. У салоні автобуса повинна бути інформація, що містить позначення місць розташування аварійних виходів із зазначенням способу їх відкриття, вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки.
- 1.9. Перевезення організованих груп колоною з п'яти і більше автобусів узгоджується замовником з органами Державтоінспекції.
- 1.10. При отриманні дозволу на екскурсію відповідальний за організацію та проведення екскурсії повинен представити у міське управління освіти такі документи: наказ по інституту закладу, в якому вказується термін, місце, маршрут екскурсії, кількість здобувачів освіти, у якій групі вони навчаються, супроводжуючі (з розрахунку 1 дорослий на 10 дітей, медсестра на 30 і більше дітей), визначено відповідальні за збереження життя і здоров'я здобувачів освіти; списки дітей, завірені підписом директора і інституту з відміткою про стан здоров'я кожного здобувача освіти (з поміткою лікаря «за станом здоров'я всі здобувачі освіти допускаються до екскурсійної поїздки»), підписом кожної дитини про те, що вона ознайоmlена з правилами поведінки і безпечними методами під час

поїздки; страховий поліс; програму маршруту з погодинним плануванням; договір про взаємні зобов'язання сторін інституту і перевізника; подання інституту з проханням дати дозвіл на екскурсію.

1.11. Допущені до екскурсії здобувачі освіти не повинні мати при собі предметів та речовин, що можуть створити небезпеку під час перевезення.

1.12. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2.1. Вимоги безпеки перед початком туристично-екскурсійного групового перевезення здобувачів освіти автомобільним транспортом

2.1. Перед туристично-екскурсійними, груповими поїздками автомобільним транспортом чітко визначити маршрут поїздки, дату вибуття та прибуття, час посадки та висадки в автобусі, назви зазначених зупинок.

2.2. Повторити правила дорожнього руху та правила перебування в автомобільному транспорті.

2.3. Чітко виконувати вимоги куратора групи, керівника екскурсійної групи.

2.4. Починати посадку, висадку в автомобільному транспорті тільки за вказівкою куратора групи, керівника групи. Самостійне пересування в автобусі без дозволу дорослих заборонене.

2.5. Перевірити наявність у водія аптечки, вогнегасника та перших засобів допомоги при створенні надзвичайної ситуації.

2.6. Керівник групи повинен мати із собою похідну аптечку.

2.7. Перевозити здобувачів освіти на відкритих вантажних автомобілях заборонено.

2.8. Керівник групи або куратор групи повинен провести бесіду здобувачами освіти, ознайомити їх із правилами поведінки та правилами безпеки життєдіяльності під час поїздки автобусом, із відповідним оформленням запису в «Журналі інструктажів».

2.9. Перед початком руху автобуса керівник групи або куратор групи повинен перевірити наявність дітей на місцях згідно зі списком.

2.10. Заборонено залишати ручну поклажу та власні речі без догляду. У разі виявлення пропажі речей слід негайно сповістити куратора чи керівника групи.

3. Вимоги безпеки під час проведення туристично-екскурсійних перевезень здобувачів освіти автобусами

3.1. Перед посадкою в автобус слід прибути на місце призначення за 15 хв. і відмітити свою присутність у куратора групи чи керівника групи.

3.2. Якщо ви за певних причин не встигаєте на час призначення, зателефонуйте куратору групи або керівнику групи і завчасно попередьте про своє запізнення (відсутність).

3.3. Попередньо визначте своє місце в автобусі і при посадці спокійно його займайте. При посадці та висадці заборонено штовхатися, стрибати на сходинках, бігти на вільні місця в салоні автобусу.

3.4. Якщо у вас завеликий багаж, перед посадкою в автобус його слід залишити у відведеному багажному відділенні автобусу.

3.5. Перед початком руху автобуса озвучте свою присутність під час переключки куратору групи або керівнику групи.

3.6. Заборонено пересуватися під час руху по автобусу без дозволу куратора групи, керівника групи, виходити під час зупинки автобуса, висовуватися з вікон, викидати з них сміття та речі.

3.7. Якщо ви погано почуваєтеся, негайно повідомте про це куратора групи або керівника групи. У жодному разі не вживайте самостійно ніяких медичних препаратів. Усі медичні препарати повинні бути в керівника групи.

3.8. Під час поїздки не можна голосно розмовляти, кричати, стрибати, бігати, вмикати радіо, музичні приймачі, мобільні телефони – це може відволікати водія.

3.9. Поводити себе під час поїздки слід чинно: не залишати після себе жодного сміття. Заборонено жувати жуйки та лускати насіння. Уникати травмонебезпечних ситуацій, не заважати іншим пасажиром.

3.10. Якщо під час поїздки відбулася організована зупинка, далеко від автобуса не відходити. Уважно слухати вказівки куратора групи або керівника групи. Після зупинки відмітити себе під час перевірки. Якщо ви побачили, що поряд відсутній ваш сусід за місцем, слід негайно повідомити про це куратора групи або керівника групи.

3.11. При використанні громадського транспорту посадки в нього здійснювати групами під керівництвом куратора групи або керівника групи через задні двері: спочатку заходять здобувачі освіти, а потім – керівник групи. В такому ж порядку здійснюється й висадка дітей через передні двері.

3.12. Здійснювати посадку і висадку в автобус тільки після зупинки транспортного засобу, на посадковому майданчику, а у разі його відсутності – з боку тротуару або узбіччя.

3.13. Проходити до і від транспортного засобу організованою групою тільки тротуарами чи пішохідними доріжками, а за їх відсутності – краєм проїжджої частини дороги і тільки у світлу пору доби.

3.14. Приймання їжі в дорозі організовується для всіх здобувачів освіти у певний час, встановлений керівником групи за розпорядком дня. Заборонено брати в дорогу продукти, що швидко псуються (варені ковбаси, січені м'ясні страви, заправлені майонезом салати тощо).

3.15. Під час поїздки на автомобільному транспорті всі мають дотримуватися правил санітарно-гігієнічної, санітарно-протиепідемічної та пожежної безпеки. Всім учасникам екскурсійно-туристичної, групової поїздки на автомобільному транспорті заборонено мати при собі колючо-ріжучі, вогнєнебезпечні та інші предмети чи речовини, що можуть створити небезпеку під час перевезення.

3.16. Після приїзду на пункт призначення першими за вказівкою куратора групи або керівника групи залишають автобус ті, хто сиділи на задніх місцях. Потім виходять ті, хто сиділи на передніх місцях. Хлопці подають руку дівчатам, допомагаючи їм вийти. Не можна штовхатися чи поспішати. Також слід уважно оглянути своє місце – чи не забули ви якісь речі.

3.17. Після висадки потрібно вишикуватися біля автобуса. Без вказівки куратора групи, керівника групи дорогу не переходити, нікуди не відходити, зазначити свою присутність під час переклички керівника за списком.

3.18. На місце призначення йти разом із куратором групи або керівником групи, рух у колоні здійснювати чітко та організовано. При переході автодороги дочекатися, коли керівник групи або куратор групи перекриють рух машин та подадуть команду.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти після закінчення туристично-екскурсійних, групових перевезень автобусами

4.1. Вишикуватися для остаточної перевірки наявності здобувачів освіти при поверненні до зазначеного місця.

4.2. Заборонено без дозволу куратора групи залишати групу, добираючись додому.

4.3. Рух додому здійснювати за обговореним маршрутом, дотримуючись правил дорожнього руху.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної ситуації слід негайно повідомити куратора групи, керівника групи.

5.2. У разі скоєння аварій на дорозі, свідком або учасником якого ви стали: слід негайно повідомити куратора групи або керівника групи; за телефонним (або мобільним зв'язком) повідомити в службу екстреної допомоги, якщо цього не може зробити куратор групи або керівник групи; якщо ДТП сталося на дорозі, переміститися в безпечне місце і чекати на вказівки куратора групи або керівника групи або дорослих; якщо ДТП сталося під час

перебування у транспорті, слід залишатися на місці, не панікувати, не метушитися, а чітко виконувати вказівки дорослих.

5.3. У разі несприятливих погодних і дорожніх умов, виникнення технічних несправностей, що загрожують безпеці руху, а також при погіршенні здоров'я водіїв необхідно припинити рух і повідомити про це автопідприємство за місцем роботи водіїв. Підприємство вживає заходів щодо заміни автобуса чи водія, щоб забезпечити перевезення дітей до пункту призначення.

5.4. У разі отримання здобувачем освіти травми, надати домедичну допомогу, а при потребі – викликати швидку допомогу або самому доставити потерпілого у лікарню.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №7
для здобувачів освіти під час туристично-екскурсійних, групових перевезень на
залізничному транспорті**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час туристично-екскурсійних перевезень на залізничному транспорті поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час проведення туристично-екскурсійних перевезень на залізничному транспорті.

1.2. Інструкцію розроблено на основі Правил безпеки громадян на залізничному транспорті України, затверджених наказом Міністерства транспорту від 19.02.1998 № 54, зареєстрованих у Мін'юсті 22.07.1998 за № 473/2913.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати про надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користуванням медикаментами.

**2. Вимоги безпеки перед початком туристично-екскурсійних перевезень здобувачів
освіти залізничним транспортом**

2.1. Перед туристично-екскурсійними поїздками залізничним транспортом чітко визначити маршрут поїздки, дату вибуття та прибуття, час поїздки та висадки з потяга.

2.2. Повторити правила дорожнього руху та правила перебування дітей на вокзалі, біля залізничної колії і в потязі.

2.3. Чітко виконувати вимоги куратора групи або керівника екскурсії .

2.4. Починати посадку в вагон потягу тільки за вказівкою куратора групи, або керівника групи.

2.5. Самостійне пересування по платформі, вокзалу, вагону в потязі без дозволу дорослих заборонене.

2.6. Для проходу до поїзда або виходу до вокзалу користуватися тільки призначеними для цього пішохідними мостами, тунелями чи переходами. 2.1.7. Заборонено пошкоджувати колії, споруди та обладнання залізниці, а також вчиняти інші дії, що можуть порушити розклад чи безпеку руху на залізниці.

**3. Вимоги безпеки під час проведення туристично-екскурсійних перевезень
здобувачів освіти залізничним транспортом**

3.1. Перед посадкою в потяг слід прибути на місце призначання за 20 хв., відмітити свою присутність у куратора групи або керівника групи.

3.2. Якщо ви за певних причин не встигаєте на призначений час, зателефонуйте куратору групи або керівнику групи й завчасно повідомте про своє запізнення (відсутність).

3.3. Попередньо визначте своє місце в вагоні і при посадці спокійно його займайте.

3.4. На території вокзалу та в потязі всі повинні дотримуватися правил санітарно-гігієнічної, санітарно-протиепідемічної та пожежної безпеки.

3.5. На платформах та в приміщеннях вокзалу заборонено: смітити, пошкоджувати чи забруднювати майно залізниці, розпивати спиртні напої, курити; захаращувати зали,

вестибюль вокзалу, проходити в залах чекання та платформах із власною ручною поклажею, залишати особисті речі без нагляду.

3.6. Заборонено підходити ближче ніж на 0,5 м до краю платформи після оголошення про подачу чи прибуття поїзда до його зупинки.

3.7. Перед початком руху поїзда слід визначити свою присутність під час переклички куратору групи або керівнику групи.

3.8. Заборонено пересування під час руху по вагону без дозволу.

3.9. Ручна поклажа розміщується: у пасажирів, які займають нижні місця, – в скринях під сидінням; у пасажирів, які займають верхні місця, – на третіх полицях вагонів.

3.10. Заборонено перебувати на підніжках, перехідних майданчиках, у тамбурах потягу, заходити і виходити з вагону до зупинки поїзда; самовільно користуватися стоп-краном. У разі виникнення непередбачених аварійних обставин слід негайно повідомити керівника групи. Заборонено використовувати стіл купе для підіймання на другу полицю.

3.11. Заборонено курити, застосовувати відкритий вогонь, розпивати спиртні напої; смітити в купе, коридорах вагона, викидати через вікно сміття та інші предмети; забруднювати вагон, пошкоджувати внутрішнє вагонне обладнання, постільні речі; залишати ручну поклажу та власні речі без нагляду. У разі виявлення пропажі речей слід негайно сповістити керівника групи.

3.12. У разі погіршення здоров'я потрібно повідомити про це керівника групи.

3.13. Під час поїздки слід поводитися чинно, голосно не розмовляти, не кричати, не стрибати, не бігати, уникати травмонебезпечних ситуацій, не заважати іншим пасажиром.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти після завершення туристично-екскурсійних перевезень залізничним транспортом

4.1. Після висадки вишикуватися біля вагону на платформі за 0,5 м від колії, без вказівки дорослих рух не починати.

4.2. Вишикуватися для остаточної перевірки наявності здобувачів освіти при поверненні до зазначеного місця.

4.3. Заборонено без дозволу куратор групи або керівника групи залишати групу, добираючись додому.

4.4. Рух додому здійснювати за обговореним маршрутом, дотримуючись правил дорожнього руху.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної ситуації слід негайно повідомити дорослих керівників групи.

5.2. Якщо аварія сталася під час перебування в вагоні, слід залишатися на місці, не панікувати й не метушитися, а чітко виконувати вказівки дорослих.

5.3. За телефонним (мобільним) зв'язком повідомити про те, що сталося, якщо цього не можуть зробити дорослі.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

ІНСТРУКЦІЯ

з безпеки життєдіяльності № 8

для здобувачів освіти під час спортивно-масових заходів на базі коледжу та інших закладів освіти (кроси, змагання тощо)

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час спортивно-масових заходів на базі коледжу, а також інших закладів освіти (кроси, змагання, естафети тощо) поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час спортивно-масових заходів на базі навчального закладу, а також інших установ.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком спортивно-масових заходів на базі інституту та інших закладів освіти

2.1. Перед початком спортивного заходу чітко визначити дату, день, час, місце проведення заходу. Якщо ви не встигаєте або не можете взяти участь у заході, слід завчасно повідомити про це керівника за телефонним зв'язком.

2.2. До участі у спортивних змаганнях допускаються здобувачі освіти, які пройшли медичний огляд і не мають протипоказань щодо стану здоров'я, мають довідку із візою лікаря, результати кардіологічного обстеження.

2.3. Під час участі у спортивно-масових заходах здобувачі освіти користуються спеціальним спортивним одягом (спортивний костюм) та спортивним взуттям, що визначається правилами проведення змагань з окремих видів спорту. Брати участь у спортивно-масових заходах без спортивного одягу, спортивного взуття заборонено.

2.4. Спортивно-масові заходи повинні забезпечуватись медичним обслуговуванням (медичною сестрою, лікарем).

2.5. Перед початком спортивно-масових змагань слід ознайомитися з порядком евакуації здобувачів освіти у разі виникнення пожежі, надзвичайної ситуації, сигналом тривоги та двома евакуаційними виходами і місцем збору після евакуації.

2.6. Самостійне пересування здобувачів освіти по приміщенню або території, на якій відбувається спортивно-масовий захід, категорично заборонено.

2.7. Вхід та вихід із території, приміщення, де відбувається спортивно-масовий захід, слід здійснювати тільки за вказівкою дорослих.

2.8. Заборонено брати з собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, фєсрверки, цигарки, легкозаймисті речовини, вогнезаймисту рідину тощо).

2.9. Для здійснення харчового режиму впродовж дня, якщо змагання виїзні, то на весь день, здобувачі освіти мають узяти з собою запас питної води (заборонено брати зафарбовані напої) – мінеральної, а не газованої, набір харчових продуктів (овочі, фрукти, печиво, зварене на круто яйце, добре прокопчена ковбаса). Для запобігання отруєнню категорично

заборонено брати сирні продукти, салати з майонезом, варені ковбаси, сардельки, вершкове масло, сухарики, чіпси, жувальні гумки, консерви тощо.

2.10. Під час прийому їжі слід дотримуватися санітарно-гігієнічних норм, мати засоби особистої гігієни (серветки, мило тощо).

2.11. Керівник команди здобувачів освіти повинен мати з собою похідну аптечку.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час спортивно-масових заходів на базі інституту та інших закладів освіти

3.1. Чітко дотримуватися вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час участі у спортивно-масових заходах; виконувати вправи змагань тільки за вказівкою дорослих, прослухавши інструктаж.

3.2. Брати участь у спортивно-масових заходах разом із викладачем фізкультури.

3.3. Під час спортивно-масових заходів здобувачі освіти повинні бути одягнені тільки у спортивну форму, нігті коротко обрізані, волосся зібрати, зняти травмонебезпечні прикраси (обручки, сережки, пірсинги, ланцюжки тощо).

3.4. Взуття має бути спортивне, з гумовою підошвою.

3.5. У місцях стрибків необхідно мати гімнастичні мати.

3.6. Не виконувати вправи на приладах без страхування.

3.7. Не стояти біля гімнастичних, спортивних приладів під час виконання вправ іншими здобувачами освіти.

3.8. При виконанні вправ поточним методом слідкувати за інтервалом.

3.9. При виконанні стрибків, приземлення має бути м'яким із поступовим присіданням.

3.10. Не виконувати вправи, маючи вологі долоні.

3.11. Після занять потрібно помити руки з милом.

3.12. Бути уважним при виконанні вправ, переходах від приладу до приладу. Перед виконанням вправ на приладі перевірити його стан, закручення гвинтів. У разі виявлення пошкоджень на приладах, бігових доріжках, негайно повідомити про це викладача фізкультури. Категорично заборонено виконувати вправи на пошкоджених приладах.

3.13. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах терміново звертатися до викладача фізкультури, керівника, медичного робітника. Категорично заборонено продовжувати змагання при поганому самопочутті.

3.14. Заборонено під час спортивно-масових змагань вживати жувальну гумку, їжу (для запобігання удавлення), штовхати інших, підсідати під гравця, який вистрибує, робити підніжки, чіплятися за форму; переносити важкі прилади; змінювати висоту приладів без дозволу викладача; переходити від приладу до приладу, видів змагань без дозволу викладача.

3.15. Категорично заборонено під час спортивно-масових змагань провокувати інших словами, жестами, агресивною поведінкою, що можуть призвести до травмування, правопорушень.

3.16. Бути уважним до своїх особистих цінних речей (телефонів, грошей, годинників, прикрас тощо). Не залишати їх без нагляду, не передавати іншим для запобігання правопорушень.

3.17. На базі інших спортивних установ (закладів) не вступати в контакт із незнайомцями, не ходити по одному до туалетних кімнат, вузьких затемнених проходів, кутів тощо для запобігання скоєння насильства над здобувачами освіти, правопорушень.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти після закінчення спортивно-масових заходів на базі навчального закладу та інших закладів освіти

4.1. Вишикуватися для остаточної перевірки наявності здобувачі освіти після завершення спортивно-масового заходу.

4.2. Кожному здобувачу освіти після спортивно-масового заходу необхідно ретельно вимити руки та обличчя з милом.

4.3. Заборонено без дозволу викладача фізкультури, керівника залишати команду, добираючись додому.

4.4. Рух додому здійснювати за обговореним маршрутом, дотримуючись правил дорожнього руху.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі появи в здобувача освіти больових відчуттів, при поганому самопочутті слід припинити заняття і сповістити про це викладача фізкультури, керівника.

5.2. У разі виникнення пожежі, аварійної ситуації, не панікувати, не метушитися, залишатись у полі зору викладача фізкультури, керівника, чітко виконувати його вказівки, рухаючись до евакуаційних виходів.

5.3. Після евакуації вишикуватись у зазначеному місці, зазначити свою присутність для обліку евакуйованих. Нікуди після евакуації без дозволу викладача фізкультури, керівника не йти.

5.4. Якщо непередбачувана ситуація виходить з-під контролю дорослих, слід терміново зв'язатися за телефонним зв'язком за номерами екстрених служб: 101 – пожежна охорона; 102 – поліція; 103 – швидка медична допомога; 104 – газова служба, коротко описати ситуацію, кількість людей, адресу, за якою відбувається захід, назвати своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

5.5. Уникати під час евакуації натовпу, не захаращувати проходи, у жодному разі не ховатися у кутки, під сходи, у шафи тощо – це може заважати рятувальникам надати вам допомогу.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №9
для здобувачів освіти під час тривалих святкових днів
(Великдень, травневі та інші свята)**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки здобувачів освіти під час святкових днів (Великдень, травневі свята тощо) поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування здобувачів освіти на довготривалих вихідних.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017, «Правил дорожнього руху України» зі змінами та доповненнями, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306, «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком тривалих святкових днів (Великдень, травневі свята тощо)

2.1. Перед початком тривалих святкових днів (Великдень, травневі свята тощо) чітко визначити терміни початку та завершення вихідних днів.

2.2. У разі продовження вихідних телефонувати в останній день визначених термінів до куратора групи для визначення нового закінчення терміну вихідних.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час тривалих святкових днів (Великдень, травневі свята тощо)

3.1. Під час тривалих вихідних, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, слід чітко виконувати правила дорожнього руху: рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку; за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, йти назустріч руху транспортних засобів; переходити проїжджу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч; у місцях із регульованим рухом керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора; виходити на проїжджу частину з-за транспортних засобів упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби; чекати на транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху; на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, можна виходити на проїжджу частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая; у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, або спеціальним звуковим сигналом треба утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її; категорично заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями; по проїжджій дорозі на велосипеді

можна рухатися тільки дітям, які досягають 16-ти років; мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом; чітко дотримуватися правил дорожнього руху; водіям мопедів і велосипедів заборонено керувати транспортом із несправним гальмом, звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, коли поряд є велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби; для катання на інших засобах (скейтборд, самокат, ролики тощо) обирати місце на дитячих майданчиках та ін., на проїжджу частину виїжджати заборонено; здобувачі освіти повинні виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху України, знання про які були отримані на уроках основ здоров'я, виховних годинах, предметних уроках; заборонено перебувати поблизу залізничних колій; здобувачі освіти, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування.

3.2. Під час тривалих вихідних, перебуваючи вдома, на вулиці, в установах, приміщеннях, транспорті здобувачі освіти повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки: заборонено брати з собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, цигарки, легкозаймисті речовини, вогнезаймисту рідину тощо); зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), використовувати хлопушки, застосовувати дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть викликати загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції, виготовлені з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предметами проходи та аварійні виходи; у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі чи чужі предмети, зокрема побутову техніку, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації; не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живиться струмом. У разі виявлення обірваних проводів, неізолюваної проводки, іскріння проводки, негайно повідомити дорослих; не збиратися біля проходів у громадських установах, входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю; під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій, виконувати правила пожежної безпеки; у разі пожежної небезпеки (наявності вогню, іскріння, диму) – негайно вийти на повітря (за двері, балкон) та кликати на допомогу. Викликати службу пожежної охорони за номером 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, свій номер телефону; при появі запаху газу в квартирі, приміщенні, у жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, перевірити приміщення, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером 104 чи 101 пожежну охорону; назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію і залишити свій номер телефону.

3.3. Під час тривалих вихідних, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо здобувачі освіти повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо: під час тривалих вихідних заборонено перебувати біля водойм без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей; категорично заборонено перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі дітей; заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові, стимулятори; уникати вживання в їжу грибів;

заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння; пересуватися слід обережно і спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи у відкритий каналізаційний люк; не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електрострумом; не підходити до щитових, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електрострумом від високо живлень на відстані 5 м; бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування; не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння із висоти; не підходити до відчинених вікон, мити вікна тільки в присутності дорослих, не нахилятися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння із висоти; не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ; не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин; застосовувати всі знання й правила, отримані на уроках основ здоров'я, виховних годинах, навчальних уроках.

3.4. Під час тривалих вихідних здобувачі освіти повинні виконувати правила безпеки життєдіяльності під час самотійного перебування вдома, на вулиці, громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі приміщень із чужими людьми, правила попередження правопорушень та насильства над ними: не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками міліції. Бути уважнішими, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між домами й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупиніться й відійдіть у сторону, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас; керувати загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку рухами й словами.

4. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

4.1. У разі небезпечної ситуації слід звертатися до служби охорони закладу, викликати міліцію за номером 102, зателефонувати батькам; не чинити дій, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років.

4.2. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначення строком до 10-ти років; найбільш суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків.

4.3. Батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Карного кодексу України.

4.4. Всеукраїнські гарячі лінії підтримки дітей та молоді України: Всеукраїнська дитяча лінія «Телефон довіри» – 8-800-500-21-80; Національна «Гаряча лінія» з питань насильства та захисту прав дітей 8-800-500-33-50 (у межах України дзвінки безкоштовні).

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

**ІНСТРУКЦІЯ
з безпеки життєдіяльності №10
для здобувачів освіти під час виконання трудових заходів
на території коледжу та поза ним**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час виконання трудових заходів поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування в коледжі та на його території і поза нею.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017, Граничних норм підймання і переміщення важких речей неповнолітніми, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22.03.96 р. № 59.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком виконання трудових заходів на території навчального закладу та поза нею

2.1. Визначити чітко дату, час і місце виконання трудових заходів. Якщо ви з поважних причин не встигаєте на призначений час або будете відсутні, слід завчасно повідомити куратора групи телефоном про своє запізнення або відсутність.

2.2. Вид роботи під час виконання трудових заходів має бути обговорено завчасно. Для запобігання травматизму, інвентар слід обгорнути ганчіркою чи поліетиленом, його не можна піднімати вище коліна (особливо лопати, граблі, сапки), щоб не пошкодити того, хто йде позаду або стоїть попереду.

2.3. До виконання трудового заходу допускаються здобувачі освіти, які не мають протипоказань щодо стану здоров'я. Якщо ви погано почуваєтеся, слід негайно звернутися до куратора групи й не приступати до заданих видів роботи.

2.4. Під час виконання трудового заходу здобувачі освіти користуються спеціальним одягом і взуттям. Взуття має бути без підборів, а одяг – захисним (халат, довга сорочка, куртка тощо). Обов'язкова наявність рукавичок, якщо роботи відбуваються на вулиці – поліетиленовий пакет для сміття.

2.5. У куратора групи, наставника має бути аптечка з набором медикаментів, перев'язувальних засобів для надання першої долікарської допомоги у разі травм або пошкоджень.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час виконання трудових заходів на території навчального закладу та поза нею

3.1. Чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час виконання трудового заходу, бути постійно в полі зору куратора групи. Без дозволу нікуди не йти.

3.2. Виконувати тільки призначений куратором групи фронт робіт.

3.3. Приступати до виконання роботи тільки після прослуханого інструктажу, проведеного куратором групи.

3.4. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах терміново звертатися до куратора групи.

3.5. Не піднімати та не переносити вручну речей більше граничної норми підймання та перенесення вантажів.

Граничні норми підймання та переміщення
вантажів підлітками під час короткочасної
та тривалої роботи

Граничні норми ваги вантажу (кг)				
Календарний вік	Короткочасна робота		Тривала робота	
	юнаки	дівчата	юнаки	дівчата
14	5	2,5	-	-
15	12	6	8,4	4,2
16	14	7	11,2	5,6
17	16	8	12,6	6,3

Короткочасна робота - 1-2 підняття та переміщення вантажу; тривала - більше ніж 2 підняття та переміщення протягом 1 год. робочого часу. Календарний вік визначається як число повних років, що відраховуються від дати народження. У вагу вантажу включається вага тари і упаковки. Докладене м'язове зусилля при утриманні або переміщенні вантажу з використанням засобів малої механізації не повинно перевищувати граничної норми ваги вантажу, його тривалість - не більше 3 хв., подальший відпочинок - не менше 2 хв.

3.6. Бути уважним при виконанні робіт. При собі категорично заборонено мати гострі, колючо-ріжучі предмети, що можуть призвести до травм.

3.7. Для прибирання приміщень, території користуватися щіткою, совком, віником, ганчіркою. Не прибирати сміття і відходи безпосередньо руками – це може призвести до травмування. Категорично заборонено брати в руки скло, шприци, голки, каміння, медикаменти, консервні банки тощо, чим можна нанести ушкодження.

3.8. Переносити воду для миття меблів, підлоги у відрі, наповненому не більш ніж на три чверті об'єму.

3.9. При митті підлоги остерігатися скалок, цвяхів на підлозі. Вилучити їх, загорнути у пакет або папір і викинути у відро для сміття.

3.10. Бути обережним при прибиранні біля люків, спусків, драбин і дверей. Виконувати цю роботу тільки під наглядом куратора групи, попередньо прослухавши інструктаж.

3.11. Перш ніж пересувати столи, шафи та інший інвентар і меблі, перевірити і прибрати з їх поверхні предмети, що можуть упасти.

3.12. Категорично заборонено здобувачам освіти проводити роботу на висоті (мити вікна, витирати стіни, вішати штори, витирати пил на меблях).

3.13. Не класти ганчірки або інші предмети на обладнання, електроприлади, апарати.

3.14. Категорично заборонене прибирання електроприладів і світильників. Не можна торкатися відкритих і неохолоджених струмоведучих частин, а також оголених і погано ізольованих дротів. У разі виявлення неізолюваної проводки, іскріння проводки, обірваних проводів, негайно повідомити про це куратора групи, адміністрацію. Під час прибирання в кабінетах, приміщеннях інституту, побутові електроприлади, світильники, комп'ютери, апаратура повинні бути вимкненні від живлення електрострумом.

3.15. Категорично заборонено під час трудового заходу піднімати інвентар угору, перекидати його через плече, щоб запобігти травмуванню. Заборонено кидати інвентар (віники, совки, лопати тощо) для передачі іншій особі. Передавати інвентар слід обережно, із рук у руки, за ручку.

3.16. Працювати спокійно. Не провокувати інших словами, діями, агресивною поведінкою, що можуть призвести до бійки, правопорушень.

3.17. Якщо здобувачі освіти працюють із інвентарем інституту вони повинні його здати після трудового заходу куратору групи неушкодженим.

3.18. При прибиранні території інституту або поза нею, під час прибирання проїжджої частини, не виходити на дорогу самостійно. Куратор групи повинен виставити на дорозі попереджувальні знаки, чергових із червоними прапорцями, а здобувачі освіти мати в спецодезді спеціалізовані червоно-помаранчеві жилети.

3.19. Категорично заборонено під час трудового заходу кидатися сміттям, ганчірками, камінням тощо – це може призвести до травмування й правопорушень.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти після виконання трудових заходів на території інституту та поза нею

4.1. Вишикуватися для останньої перевірки здобувачів освіти для обліку після завершення трудового заходу.

4.2. Здати отриманий інвентар куратору групи.

4.3. Категорично заборонено йти додому без дозволу куратора групи.

4.4. Повернення додому здійснювати за попередньо оговореним маршрутом, дотримуючись правил дорожнього руху.

4.5. Кожному здобувачу освіти після закінчення трудового заходу необхідно ретельно вимити руки та обличчя з милом.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної ситуації негайно повідомити куратора групи.

5.2. Не панікувати, не метушитися, чітко виконувати вказівки дорослих, рухаючись до аварійних виходів, місця евакуації, нікуди не йти від керівника.

5.3. Після евакуації зазначити свою присутність для обліку, не залишати місце роботи без дозволу куратора групи.

5.4. Якщо аварійна ситуація виходить з-під контролю дорослих, слід правильно оцінити ситуацію, залишаючи аварійно-небезпечне місце. Терміново зв'язатися зі службами екстреної допомоги або рідними за мобільним зв'язком: 101 – пожежна охорона; 102 – міліція; 103 – швидка медична допомога; 104 – газова служба, вказуючи своє прізвище, ім'я, номер свого телефону та коротко описавши ситуацію, що склалася.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чернобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

ІНСТРУКЦІЯ

з безпеки життєдіяльності № 11

**для здобувачів освіти під час навчальних екскурсій, походів, туристично -
краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання домедичної допомоги.

**2. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти перед початком навчально-
тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого
відпочинку в лісі, прибережній зоні**

2.1. Визначити час, дату, місце збору перед виїздом на навчально-виховну екскурсію, похід, захід, відпочинок. Визначити перед навчально-виховною екскурсією, походом, заходом, відпочинком також час, дату повернення, місце.

2.2. Якщо ви не встигаєте на призначений час виїзду чи за поважних причин не будете учасником поїздки, слід завчасно повідомити куратора групи про свою відсутність, запізнення.

2.3. Перед навчальною екскурсією, походом, туристично-краєзнавчим заходом, організованим відпочинком, здобувачів освіти слід ознайомити із загальною характеристикою об'єкта відвідування, маршрутом, правилами безпеки, яких необхідно дотримуватися під час проведення екскурсії, походу, заходу, відпочинку.

2.4. Вирушаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, організований відпочинок керівник екскурсії повинен мати при собі дорожню аптечку першої допомоги.

2.5. Допускаються до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку здобувачі освіти, які не мають медичних протипоказань. Під час виїзду за межі області, міста список здобувачів повинен бути завірений лікарем про допуск до поїздки. Якщо здобувачі освіти виїжджають на організований відпочинок, до списку учасників поїздки додатково додається довідка із санепідемстанції на визначення захворювання інфекційними хворобами, педикульозу. Обов'язкова наявність ксерокопій карт щеплення кожного учасника.

2.6. Категорично заборонено здобувачам освіти, виїжджаючи на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, брати з собою гострі й ріжучі предмети, що можуть призвести до травмування, а також вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, вогнезаймисту рідину тощо),

2.7. Допущені до екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку здобувачі освіти повинні бути відповідно одягнені, взуття має бути зручним, без високих підборів.

2.8. Якщо поїздка на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід буде довготривала, всі учасники повинні мати запас води (мінеральна, негазована) та запас харчових продуктів (овочі, фрукти – вимиті й ошпарені, сухе печиво, зварені на круто яйця, копчена ковбаса). Категорично заборонено вживати зафарбовані напої, варену ковбасу, молочнокислі продукти, салати з майонезом, смажене м'ясо тощо, що може призвести до отруєння.

2.9. Категорично заборонено учасникам екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку брати з собою і вживати будь-які медичні препарати. За потребою, вживати ліки можна тільки з дозволу супроводжуючого медичного працівника, куратора групи.

2.10. Не рекомендовано брати з собою на екскурсію, похід, туристично-краєзнавчий захід, відпочинок дорогоцінні речі, щоб запобігти втраті, попередити правопорушення.

2.11. Всі учасники екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку повинні мати при собі засоби гігієни (мило, серветки, туалетний папір, рушник, за потребою – шампунь тощо); дотримуватися санітарно-гігієнічних норм.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні

3.1. Під час навчально-тематичної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності.

3.2. Постійно бути в полі зору куратора групи, без дозволу не відлучатися від групи.

3.3. Упродовж навчально-тематичної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні уважно слухати матеріал, поданий екскурсоводом, тренером, керівником, щоб виконати групову, або індивідуальну форму роботи та звітувати після закінчення екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку практично здобутим матеріалом.

3.4. Чітко дотримуватися вимог питного й харчового режиму. Заборонено пити воду з відкритих водойм, з-під кранів у приміщенні, з однієї пляшки; вживати в їжу чіпси, консерви, нарізки, їжу швидкого приготування, варену ковбасу для запобігання отруєння.

3.5. Не можна знімати взуття й ходити босоніж, окрім розчищеного пляжу під час відпочинку на прибережній зоні та з дозволу керівника групи.

2.2.6. Дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетної кімнати для запобігання кишкових захворювань.

2.2.7. Під час навчально-тематичної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку поводитися пристойно, не кричати, не свистіти, не бігати, не метушитися, не штовхатися. Заборонено провокувати інших словами, жестами, діями агресивною поведінкою, що може призвести до бійки та правопорушень.

3.8. У разі відвідування атракціонів, дитячих, спортивних майданчиків переконатися, що прилади справні. Приступати до виконання вправ або катання на атракціоні тільки після інструктажу, проведеного керівником групи.

3.9. Категорично заборонено підходити до обірваних проводів, проводки, яка іскрить, щитових, що може призвести до удару електрострумом. У разі виявлення даних фактів негайно повідомити куратора групи.

3.10. Проходячи маршрут навчальної екскурсії, походу, туристично-краєзнавчого заходу, під час організованого відпочинку, бути обережним: не підходити до люків, ям, огорожень; обходити будівельні майданчики, напівзруйновані будівлі, скляні перекриття, висохлі дерева, щоб уникнути падіння, обвалу, травми.

3.11. Категорично заборонено контактувати з незнайомцями, передавати їм свої речі, щоб уникнути насилля над дітьми, скоєння злочину. Слід одразу звертатися до керівника групи.

3.12. Заборонено контактувати з тваринами, комахами, землеводними, щоб уникнути укусів та попередити захворювання на сказ, лишай, отруєння.

3.13. Під час туристично-краєзнавчих заходів, походів, відпочинку в лісі, прибережній зоні не можна вживати рослини, гриби, ягоди для запобігання отруєння.

3.14. Під час туристично-краєзнавчих заходів розпалювати багаття слід тільки під наглядом керівника групи або куратора групи і після проведеного здобувачам освіти інструктажу щодо розпалювання багаття та його гасіння, щоб уникнути пожеж та опіків здобувачів освіти. Категорично заборонено залишати не загашене багаття.

3.15. Під час організованого відпочинку в прибережній зоні чітко дотримуватися правил безпеки життєдіяльності: купатися в воді, огороженій сигнальними позначками в кількості до 8 осіб і не більш ніж 10 хв. Під час купання здобувачів освіти у воді повинен бути керівник групи, інструктор із плавання. Купання розпочинати тільки за командою і після прослуханого інструктажу та роз'яснювальної бесіди. Категорично заборонене неорганізоване купання і плавання, самовільні стрибки у воду і пірнання; штовхати один одного у воду, сидіння один на одному, хапання за руки й ноги, влаштування хаотичних ігор, крик «на допомогу» тощо. Всі прагнення самостійного плавання здобувачами освіти слід виконувати в сторону берега (тобто з глибокого місця на мілке). Не зловживати сонцем. Тривале перебування під прямим сонячним промінням із непокритою головою може спричинити сонячний удар. У спеку, після виходу з води слід відпочити в затінку. Дотримуватися правил щодо попередження застудних захворювань: не заходити у воду після довгого перебування на сонці, перебувати у воді без активних рухів.

Місця для купання в річках слід вибрати вище від місця спуску викидів, ділянок, що використовуються для прання та полоскання білизни, стійбищ і водопою худоби, купання тварин.

Категорично заборонене купання у водоймах поблизу гідротехнічних споруд, запруд, шлюзів і дамб, у межах першого поясу зони санітарної охорони, джерел господарчо-життєвого водопостачання.

Глибина місця для купання при швидкості течії до 0,3 м/с не повинна перевищувати 1-2 м.

3.16. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах слід негайно звернутися до куратора групи, тренера, медичного працівника.

3.17. Під час участі здобувачів освіти у походах, туристично-краєзнавчих заходах, організованого відпочинку слід виконувати вправи та завдання, приступати до виконання конкурсних випробувань тільки після прослуханого інструктажу, роз'яснювальної бесіди.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності здобувачів освіти після навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні

4.1. Після завершення навчальної екскурсії, походів, туристично-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні вишикуватися для остаточного обліку.

4.2. Після добирання додому слід повідомити за телефонним зв'язком керівника групи, що з вами все гаразд.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

5.2. Зателефонувати батькам, родичам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

5.3. У разі надзвичайної ситуації в лісі (якщо ви заблукали), на воді, використовуйте знання, отримані на уроках, правила домедичної допомоги при ушкодженнях, проведенні вентиляції легенів, штучного дихання.

5.4. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонуйте в служби екстреної допомоги за номерами: 101 – пожежна охорона;

102 – міліція; 103 – швидка медична допомога; 104 – газова служба, коротко опишіть ситуацію, назвіть адресу, місце, де відбулася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

5.5. За змогою залиште територію аварійної небезпеки.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

ІНСТРУКЦІЯ

з безпеки життєдіяльності №12

**з питань техногенної безпеки, цивільного захисту та дій в разі виникнення
надзвичайних ситуацій**

1. Загальні визначення

1.1. Джерела небезпеки: нерегламентовані режими роботи технологічного обладнання, транспортні засоби, обладнання; електромережі, електрифіковане устаткування та інструменти; інженерні комунікації (мережі водопостачання, тепlopостачання, газопостачання); роботи, що призводять до психофізіологічних перевантажень; токсичні речовини; помилкові дії працівників; аварії та надзвичайні ситуації техногенного характеру; надзвичайні ситуації природного характеру; механізми, обладнання, деталі та вироби, що рухаються; електромережі та електричний інструмент; аварійні дерева;

1.2. Аварійною ситуацією треба вважати порушення меж та/або умов безпечної експлуатації об'єкта (устаткування, обладнання), яке не перейшло в аварію, за якого всі несприятливі впливи джерел небезпеки на персонал, населення та навколишнє середовище утримуються в прийнятних межах за допомогою відповідних технічних засобів.

1.3. Аварією треба вважати небезпечну подію техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території закладу загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище.

1.4. Виробнича аварія - це раптова зупинка роботи або порушення установаеного процесу виробництва на об'єкті, яка призводить до пошкодження або знищення матеріальних цінностей, травмування або загибелі людей.

1.5. Надзвичайною ситуацією є обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

1.6. Техногенна надзвичайна ситуація - це стан, при якому внаслідок виникнення джерела техногенної надзвичайної ситуації на об'єкті, визначеній території або акваторії порушуються нормальні умови життя і діяльності людей, виникає загроза їх життю і здоров'ю, завдається шкода майну населення, економіці і довкіллю.

1.7. Хлор - це газ зеленувато-жовтого кольору з різким задушливим запахом. Важчий за повітря. При випаровуванні і з'єднанні з парою води в повітрі стелиться над землею у вигляді туману зеленувато-білого кольору, може проникати в нижчі і підвальні приміщення будинків і споруд. При виході в атмосферу з несправних ємностей димить. Пара сильно подразнює органи дихання, очі і шкіру.

1.8. Аміак - це безбарвний газ із різким задушливим запахом. Легший за повітря. Добре розчиняється у воді. При виході в атмосферу з несправних ємностей димить. Небезпечний при вдиханні. Пара сильно подразнює органи дихання, очі і шкіру.

1.9. Паводок - короткочасне і неперіодичне піднімання рівня води в річці, що виникає в результаті швидкого танення снігу при відлизі, льодовиків, рясних дощів, пропусків води з водосховищ. Паводок може викликати повінь.

1.10. Підтоплення можуть виникати несподівано і тривати від декількох хвилин до 2-3 годин і більше. При виникненні підтоплення можливі перебої в роботі об'єктів життєзабезпечення, перебої чи відключення енергопостачання, зупинка руху і аварії за участю громадського і особистого транспорту, ушкодження або руйнування будівель і споруд, промислових і сільськогосподарських підприємств, блокування людей в підвальних і заглиблених приміщеннях, в громадському і особистому транспорті, ушкодження комунікацій, небезпека поразки електричним струмом, загроза життя і здоров'ю людей.

1.11. Повінь - значне затоплення водою місцевості в результаті підйому рівня води в річці, озері або морі, що викликається різними причинами. Повінь на річці виникає від різкого зростання кількості води внаслідок танення снігу або льодовиків, розташованих в її басейні, а також в результаті випадання рясних опадів. Повені нерідко викликаються підвищенням рівня води в річці внаслідок того, що захаращується русла льодом при льодоході (затору) або унаслідок закупорювання русла під нерухомим крижаним покривом скупченнями внутрішньо водного льоду і утворення крижаної пробки (зажора). Повені можуть бути обумовлені також проривами гребель.

1.12. Катастрофічне затоплення - це гідродинамічне лихо, яке є результатом руйнування штучної чи природної греблі і полягає в стрімкому затопленні хвилею прориву нижче розташованої місцевості і виникненні повені.

1.13. Ураган – це атмосферний вихор великих розмірів зі швидкістю вітру до 120 км на годину, а в приземному шарі – до 200 км/год.

1.14. Буря – це тривалий, дуже сильний вітер зі швидкістю, яка більша 20 метрів на секунду. Вона звичайно спостерігається при проходженні циклону й супроводжується сильним хвилюванням на морі, озерах, річках та руйнуваннями на суші.

1.15. Смерч – атмосферний вихор, що виникає у грозовій хмарі й поширюється долілиць, часто до самої поверхні Землі у вигляді темного хмарного рукава або хобота, діаметром у десятки і сотні метрів.

У випадку виникнення аварійних ситуацій або пожежі кожний здобувач освіти мусить: припинити роботу; якнайшвидше сповістити про аварію (пожежу) керівництва об'єкта; приступити до ліквідації (локалізації) аварії (пожежі) наявними засобами; за необхідності викликати інші аварійно-рятувальні (пожежні, медичні тощо) підрозділи.

2. У разі нещасного випадку

2.1. Здобувач освіти, який його виявив, або сам потерпілий повинен терміново повідомити безпосереднього керівника об'єкта або його заступника;

2.2. Організувати надання невідкладної домедичної допомоги потерпілому, та викликати бригаду швидкої медичної допомоги (доставити потерпілого до лікувального закладу);

2.3. Зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку на робочому місці та устаткування в такому стані, у якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю й здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків).

3. Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій техногенного характеру

3.1. Надзвичайні ситуації техногенного характеру виникають, як правило, на потенційно, техногенно - небезпечних виробництвах. До них належать в першу чергу хімічно небезпечні, радіаційно - небезпечні, вибухо - та пожежонебезпечні об'єкти, а також гідро небезпечні об'єкти.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру класифікуються за такими основними ознаками:

- за масштабами наслідків (об'єктового, місцевого, регіонального і загальнодержавного рівня);

- за галузевою ознакою (надзвичайні ситуації у сільському господарстві; у лісовому господарстві; заповідній території, об'єкти особливого природоохоронного значення; у водоймах; матеріальних об'єктах - об'єктах інфраструктури, промисловості, транспорті, житлово-комунального господарства тощо).

3.2. Внаслідок техногенних аварій та катастроф складається надзвичайна ситуація, раптове виникнення якої призводить до значних соціально-екологічних і економічних збитків, виникає необхідність захисту людей від дії шкідливих для здоров'я факторів, проведення рятувальних, невідкладних медичних і евакуаційних заходів, а також ліквідації негативних наслідків, які сталися.

3.3. Про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій радіоактивного, хімічного, бактеріологічного зараження, катастрофічного затоплення та інших видів небезпеки керівництво клінічної лікарні отримує інформацію від органів місцевого самоврядування, обласного (міського) управління з питань надзвичайних ситуацій і цивільного захисту населення, територіального управління ДСНС, обласного (міського, районного) штабу цивільного захисту (ЦЗ) по телефонному зв'язку, радіо, телебаченню.

4. Аварії на атомних енергетичних установках та радіоактивне забруднення та зараження місцевості

4.1. Виникнення аварій (катастроф) на атомних енергетичних установках може призвести до радіоактивного зараження повітря і довкілля, що становить серйозну небезпеку для населення усієї України.

4.2. Радіаційно - небезпечними об'єктами для населення України: атомні електростанції; об'єкти господарської діяльності, які використовують у виробничій та іншій діяльності прилади та устаткування на основі радіоізотопів.

4.3. Оповіщення про аварію (катастрофу) на радіаційно - небезпечному об'єкті проводить обласний штаб ЦЗ, управління з питань надзвичайних ситуацій і цивільного захисту населення області. З цією метою по обласній (міських і районних) радіотрансляційній мережі передається спеціальне повідомлення. Дублювання повідомлення здійснюється за допомогою радіо, телебачення і рухомих звукомовних установок, а також інформація про надзвичайну ситуацію доводиться до персоналу керівництвом.

4.4. Дії при оповіщенні про радіоактивне зараження навколишнього середовища.:

- Отримавши повідомлення про небезпеку радіоактивного зараження, негайно надіньте протигаз або респіратор, а при їх відсутності — ватно-марлеву пов'язку та ідіть в захисну споруду;

- Якщо захисна споруда далеко або відсутня і у вас нема протигазу, залишайтеся у приміщенні. Увімкніть радіоточку (радіоприймач, телевізор) для прослуховування інформаційних повідомлень управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення області (міста), закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори (люки), виконайте герметизацію приміщення.

4.5. З метою захисту під дію радіонуклідів необхідно з моменту отримання повідомлення про радіоактивне зараження негайно розпочати проведення йодної профілактики. Для цієї мети протягом 7 днів кожний день приймайте пів таблетки (0,25 г) йодистого калію. Таблетки необхідно придбати в аптеці або отримати в лікувально-профілактичному закладі в перші години після аварії (катастрофи). Йодну настойку можна приготувати самому: 3-5 крапель розчину йоду на склянку води, дітям віком до 2 років - 1-2 краплі.

4.6. Якщо за умовами радіаційної обстановки подальше перебування людей у споруді (на вулиці) небезпечно, тоді проводиться евакуація населення. Слідкуйте за повідомленнями управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення області (відділу з НС та ЦЗН міста). Уточніть час початку евакуації, місце подання автотранспорту. Залишаючи будинок, вимкніть джерела електроенергії, візьміть з собою документи, гроші,

необхідні речі, вдягніть протигаз (респіратор або змочену ватно-марлеву пов'язку), накидку або плащ, гумові чоботи.

4.7. Після прибуття до нового місця проживання, необхідно провести дезактивацію засобів захисту органів дихання, одягу, взуття і санітарну обробку покривів шкіри на обладнаному санітарному обмивочному пункті (СОП) або самостійно. Самостійна обробка полягає у видаленні радіоактивних речовин з відкритих часток шкірних покривів тіла, одягу, взуття і засобів захисту. Послідовність дії така: зняти накидку (плащ, пальто і т. д.) і, ставши спиною проти вітру, витрусити її. Після того повісити одяг на перекладину (мотузку) і віником (щіткою) змести з неї радіоактивний пил.

4.8. Після цього потрібно почистити взуття щіткою або будь-яким підручним засобом і вимити водою. Після цього обробити відкриті частини шкіри водою або розчином з індивідуального протихімічного пакету (ППП-8). Для обробки шкіри можна використовувати сухі тампони, рушник і т. д.

5. Аварії (катастрофи) на хімічно небезпечних об'єктах

5.1. Найбільшу небезпеку для населення становлять аварії на хімічно небезпечних об'єктах, які виробляють, використовують у технологічному процесі виробництва, зберігають та транспортують аміак, азотну, сірчану кислоту, сірчаний ангідрид та хлор. Аварії (катастрофи) можуть супроводжуватись викидом (вилівом) небезпечних хімічних речовин в атмосферу і на поверхню ґрунту. Вдихання зараженого повітря може призвести до ураження органів дихання, а також очей, шкірних покривів та інших органів.

5.2. Найбільш розповсюдженими хімічно-небезпечними речовинами на Україні є хлор, аміак, різні хімікати, пестициди, кислоти та інші хімічні сполуки.

5.3. Ознаки отруєння хлором: різка біль у грудях, сухий кашель, блювання, порушення координації руху, задуха, різь в очах, сльозотеча. При вдиханні великих концентрацій можлива смерть.

Засоби індивідуального захисту: цивільні протигazi усіх типів, камери захисні дитячі, а при їх відсутності — ватно-марлева пов'язка або рушник, попередньо змочені водою або 2%-ним розчином питної соди.

5.4. Ознаки отруєння аміаком: прискорене серцебиття, порушення частоти пульсу, нежить, кашель, різь в очах і сльозотеча, важке дихання, а при тяжкому отруєнні - нудота і порушення координації руху, маревний стан. При високих температурах можлива смерть.

Засоби індивідуального захисту на об'єктах, що використовують аміак: промислові марки КД і М, ізолюючі і киснево-ізолюючі протигazi. При їх відсутності - ватно-марлева пов'язка або рушник, попередньо змочені водою або 5% розчином лимонної кислоти.

6. У разі виникнення пожежі або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо)

6.1. негайно повідомити про це службу порятунку за телефоном: 101 (при цьому слід чітко назвати адресу об'єкта, місце виникнення пожежі, а також свою посаду та прізвище).

6.2. Організувати оповіщення про пожежу.

6.3. Організувати евакуацію людей з будівлі до безпечного місця.

6.4. Повідомити керівництво про виникнення пожежі.

6.5. Вжити заходів для збереження матеріальних цінностей та гасіння (локалізації) пожежі наявними засобами пожежогасіння.

6.6. Організувати зустріч пожежних підрозділів.

6.7. У разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газову та ін.).

6.8. Виходячи з приміщення, де виникла пожежа, потрібно щільно зачинити двері, щоб зменшити надходження кисню до приміщення.

7. Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій природного характеру

7.1. Паводки, повені, катастрофічні затоплення. Катастрофічне затоплення поширюється зі швидкістю хвилі прориву і призводить через якийсь час після прориву греблі до затоплення великих територій шаром води від 0,5 до 10 м і більше. Утворюються зони затоплення.

7.2. Час протягом якого затоплені території можуть знаходитися під водою, коливається від 4 годин до декількох діб.

7.3. При отриманні попередження про загрозу затоплення внаслідок виходу з русел великих та малих річок або внаслідок руйнування гребель водосховищ і виникнення катастрофічного затоплення, слід дотримуватися встановленого порядку, без зволікання вийти у безпечні та підвищені місця.

7.4. Дії в разі загрози виникнення паводку, повені, катастрофічного затоплення:

- Уважно слухайте інформацію та повідомлення про надзвичайну ситуацію та інструкцію про порядок дій.

- Зберігайте спокій, попередьте оточуючих, надайте необхідну допомогу інвалідам, дітям і людям похилого віку.

- Дізнайтесь у місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування про місце збору мешканців для евакуації і готуйтеся до неї.

- Підготуйте документи, одяг, найнеобхідніші речі, запас продуктів харчування і медикаментів на декілька днів. Складіть усе до валізи і зберігайте у водонепроникному пакеті.

- Від'єднайте всі електричні прилади від електромережі і вимкніть газ.

- Перенесіть найбільш коштовні речі і продукти харчування на верхні поверхи або підніміть на верхні полиці.

7.5. Якщо будинок або споруда потрапляє в зону можливого підтоплення, рекомендується прийняти попереджувальні заходи:

- створити ущільнення в притворах дверей і вікнах підвальних, цокольних і перших поверхів;

- очистити від сміття водоскидні канали в районі будинку або споруди;

- закрити вентиляційні отвори в підвальних приміщеннях з метою попередження вступу зовнішніх поверхневих вод;

- звільнити підвали від майна і продовольства;

- заготовити мостики, дошки і опори до них для облаштування проходів до будинку і надвірних будівель на підтоплювальних ділянках;

- заздалегідь скласти перелік документів, особистих речей і майна, необхідних у разі евакуації;

- укласти в рюкзак необхідні теплі речі, дводобовий запас продуктів харчування та води.

7.6. Дії під час рятувальних робіт.

- Проявіть витримку і самовладання, суворо дотримуйтеся вимог рятувальників.

- Не переповнюйте рятувальні засоби (катери, човни, плоты та інші плавзасоби), оскільки це загрожує безпеці рятувальників і врятованих.

- Потрапивши у воду, слід скинути з себе важкий одяг та взуття, відшукати поблизу предмети, що височать над водою або плавають, скористатися ними до прибуття допомоги.

8. Снігові бурі, урагани, смерчі та інші стихійні лиха

8.1. Основними ознаками виникнення ураганів, бур і смерчів є:

- посилення швидкості вітру й різке падіння атмосферного тиску;

- зливові дощі й штормовий нагін води;

- бурхливе випадання снігу й ґрунтового пилу.

8.2. Отримавши повідомлення про загрозу снігової бурі, урагану, смерчу необхідно:

- зібрати працівників, довести до них обстановку та поставити завдання у відповідності до розпорядження місцевого штабу ЦЗ;

- організувати герметизацію приміщень;
- організувати укріплення окремих елементів будинків і споруд;
- підготувати засоби аварійного освітлення;
- створити запас питної води, продуктів харчування;
- під час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід людей із приміщення;
- перейти з легких будівель у більш міцні будинки або в захисні спорудження

цивільного захисту.

8.3. Дії під час урагану, бурі, смерчу.

8.3.1. Якщо ураган (бура, смерч) застали Вас у приміщенні, відійдіть від вікон і займіть безпечне місце біля стін внутрішніх приміщень, у коридорі, біля вбудованих шаф, у ванних кімнатах, туалетах, коморах, у міцних шафах, під столами. Відключіть електроенергію, закрийте крани на газових мережах.

8.3.2. У темний час доби використовуйте ліхтарі, лампи, свічки; включіть радіоприймач для одержання інформації органів з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення; по можливості, перебувайте в заглибленому укритті, у сховищах і т.п.

8.3.3. Якщо ураган, бура або смерч застали Вас на вулицях населеного пункту, тримайтеся якнайдалі від легких будівель, будинків, мостів, естакад, ліній електропередачі, щогл, дерев, рік, озер і промислових об'єктів. Для захисту від уламків, що летять, і осколків скла використовуйте аркуші фанери, картонні й пластмасові ящики, дошки й інші підручні засоби. Намагайтеся швидше вкритися в підвалах, льохах і протирадіаційних укриттях, якщо такі є у населених пунктах. Не заходьте в ушкоджені будинки, тому що вони можуть обрушитися при нових поривах вітру.

8.3.4. Під час сніжної бурі вкривайтеся в будинках. Якщо Ви опинилися у полі або на міжсільській дорозі, виходьте на магістральні дороги, які періодично розчищаються і де більша ймовірність надання Вам допомоги. При курній бурі закрийте обличчя марлевою пов'язкою, хусткою, шматком тканини, а очі – окулярами.

9. Аварії на мережах газозабезпечення

9.1. При виявленні запаху газу в приміщеннях, підвалах, під'їздах, у дворі або на вулиці необхідно:

- повідомити аварійну службу;
- організувати провітрювання приміщень шляхом відкривання вікон і дверей;
- організувати чергування біля входів у приміщення з метою недопущення заходу до приміщення людей до приїзду бригади аварійної газової служби;
- при прибутті бригади аварійної газової служби діяти за їх вказівками;
- вжити заходів щодо виведення людей із загазованого середовища та при появі відкритого вогню або іскри;
- до прибуття аварійної бригади організувати в приміщенні протяг.

9.2. У загазованому приміщенні:

Для запобігання виникнення іскріння, яке може привести до вибуху (загорання газоповітряної суміші), забороняється:

- вмикати і вимикати електричні прилади (освітлення, печі, каміни, праски, телевізори, магнітофони, радіо, дрилі та інші);
- користуватися електричними і акумуляторними ліхтарями, які не мають вибухонебезпечного виконання;
- користуватися електродзвоником;
- дзвонити по телефону;
- виконувати дії з металевими предметами (для виключення удару один об одного);
- користуватися відкритим вогнем (запалювати сірники або запальничку, палити).

9.3. На загазованій ділянці місцевості:

Для виключення виникнення іскріння, яке може привести до вибуху (загорання газоповітряної суміші), забороняється:

- ставити машини, заводити машини, що стоять, і проїжджати біля загазованого колодязя, газорозподільного пункту, шафного газорозподільного пункту, групової резервуарної установки ближче 15 метрів з підвітряної сторони;

- користуватися електричними і акумуляторними ліхтарями, які не мають вибухонебезпечного виконання;

- виконувати дії з металевими предметами з метою виключення удару один об одного;

- користуватися відкритим вогнем і розводити вогнища ближче 50 метрів від загазованої ділянки місцевості.

9.4. У випадку припинення подачі електроенергії відключити електричні прилади від мережі. Виявивши обрив електропроводів, пошкодження їхньої ізоляції негайно повідомити керівництво та відповідальну особу за стан цивільного захисту (техногенної безпеки) та охорони праці в інституті.

10. Надзвичайна ситуація епідемічного характеру

10.1. У разі виникнення і розповсюдження групових та масових інфекційних захворювань необхідно:

- забезпечити виконання заходів та рекомендацій органів охорони здоров'я по профілактиці попереджень інфекційних захворювань;

- посилити контроль за дотриманням гігієни та протиепідемічного режиму в лікарні з метою активного виявлення захворювань;

- у разі захворювання працівника негайно ізолювати його та організувати обстеження;

- забезпечити захист продуктів харчування та питної води від зараження;

- організувати лабораторну перевірку питної води та продуктів харчування;

- щоденно проводити дезінфікування приміщень, звернути особливу увагу на приміщення побуту.

11. У разі знаходженні вибухонебезпечного пристрою

11.1. Негайно повідомити чергові служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту;

11.2. Не підходити до предмету, не торкатися і не пересувати його, не допускати до знахідки інших людей.

11.3. Припинити всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету.

11.4. Не користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).

11.5. Дочекатися прибуття фахівців; вказати місце знахідки та повідомити час її виявлення.

11.6. Опинившись поблизу вибуху, стримайте свою цікавість і не намагайтеся наблизитись до епіцентру, щоб розгледіти або допомогти рятівникам. Найкраще, що можна зробити – залишити небезпечне місце. До того ж, варто знати, що зловмисники часто встановлюють вибухові пристрої парами, щоб, через деякий час після вибуху першої з них, пролунав другий вибух. Зловмисники розраховують на те, що після першого вибуху на його місці зберуться люди, у тому числі й представники силових структур, і при повторному вибуху жертв буде набагато більше.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

ІНСТРУКЦІЯ з безпеки життєдіяльності №13 під час карантинних періодів

1. Загальні положення

1.1. Інструкція поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час перебування на карантині та під час епідемій.

1.2. У разі припинення занять на час карантину куратор групи (або особою, яка його заміщує) згідно діючого «Порядку проведення та реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності» проводиться первинний інструктаж здобувачів освіти з записом у журналі реєстрації проведення інструктажів.

1.3. У разі раптового припинення занять інструктаж проводиться в телефонному режимі або з використанням Інтернету.

1.4. У разі повернення здобувача освіти до інституту пізніше терміну припинення занять приносите від батьків пояснювальну записку про причину відсутності або медичну довідку з лікарні або поліклініки.

П'ять основних речей, які повинно знати про коронавірусну інфекцію COVID-19

- ▶ Інфекція передається переважно повітряно-крапельним шляхом від зараженої людини або через дотик до забруднених поверхонь.

ЩО РОБИТИ:

 - попросити дітей не підходити ближче ніж на 1 метр до людей, що кашляють, чхають або мають жар
 - нагадувати дітям про обов'язкове миття рук перед прийомом їжі та після відвідування вбиральні (мити руки потрібно щонайменше 20 секунд або використовувати дезінфекційні засоби для рук)
 - попросити дітей утриматися від прийому їжі з загальних упаковок або посуду (горішки, чіпси, печиво та інші снеки), куди багато людей занурюють руки
 - просити дітей уникати привітальних обіймів і рукоштовань, поки епідеміологічна ситуація не стабілізується
 - посилити вимоги до вологого прибирання приміщень, очищення та дезінфекції об'єктів, яких торкається велика кількість людей, провітрювати приміщення
 - важливо уникати місць масового скупчення людей
- ▶ Симптоми інфекції: кашель, біль у горлі, риніт, лихоманка, утруднене дихання, сухий кашель, чхання, біль у грудні; у деяких випадках – діарея або кон'юнктивіт. У складних випадках інфекція може викликати пневмонію та утруднене дихання. У деяких випадках ця хвороба може бути смертельною, однак переважно це відбувається з людьми середнього чи похилого віку, що мають супутні захворювання.

ЩО РОБИТИ:

 - у разі підвищеної температури дитина має залишитися вдома до повного одужання та одразу отримати консультацію сімейного лікаря
- ▶ Як правильно поводити себе в умовах поширення вірусу?

 - мити руки щонайменше 20 секунд або використовувати дезінфекційні засоби для рук
 - під час кашлю або чхання прикривати рот і ніс паперовою хустинкою, яку потім необхідно викинути; чхати також правильно у згин ліктя
 - не підходити ближче ніж на 1 метр до людей, що кашляють, чхають або мають жар, уникати будь-якого тісного контакту з ними
 - не споживати сирих чи недостатньо термічно оброблених продуктів тваринного походження
- ▶ Маски не допомагають убезпечити себе від вірусу, вони допомагають лише в тому разі, коли маску носить хвора людина.

▶ Наразі не існує жодних ліків для лікування чи запобігання коронавірусу. Будь-які пропозиції в Інтернеті про вакцини чи ліки — неправда.

2. Як уберегтися від коронавірусу

- 2.1. Якщо захворіли залишайтеся вдома (це стосується лише легких форм захворювання, при погіршенні стану обов'язково зверніться до свого сімейного лікаря).
- 2.2. Тримайте хворих і здорових окремо.
- 2.3. Уникати контакту із особами з проявами респіраторного захворювання, тримайтеся на відстані не менше 1,5 м від хворих людей.
- 2.4. Завжди прикривати рот під час кашлю і чхання.
- 2.5. Ретельно і часто мийте руки з милом і водою. Якщо мило і вода недоступні використовуйте дезінфікуючий засіб для рук з вмістом спирту не менше 60% для очищення рук, перш ніж торкатися їх очей, носа або рота.
- 2.7. Очищуйте поверхні та предмети, до яких часто торкаються, такі як столи, дверні ручки, поручні, клавіатури комп'ютера, телефони.
- 2.8. Застосування мила і води дозволяє ефективно очистити поверхні. Використовуйте спиртовмісні та хлорвмісні дезінфікуючі засоби. Завжди дотримуйтесь інструкцій з використання дезінфікуючих засобів, на етикетці продукту.
- 2.9. Точний термін виживання вірусу COVID -19 на сьогодні не відомий, проте очищення поверхонь і об'єктів, до яких часто торкаються, знижує кількість вірусів, які можуть поширюватися під час дотику до зараженої поверхні, а потім до ваших очей, носа або рота.
- 2.10. Будьте в курсі епідемічної ситуації із респіраторних захворювань, використовуючи офіційні джерела: офіційний сайт ВООЗ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>, офіційний сайт МОЗ України <https://moz.gov.ua/koronavirus-2019-ncov>, офіційний сайт ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» – <https://phc.org.ua/>.

Заступник директора з виховної роботи

Д.О. Овсянко

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

**Інструкції з безпеки життєдіяльності № 14
під час роботи в кабінеті (лабораторії) біології,
куточку живої природи, на навчально-дослідній
ділянці, у теплиці (оранжереї), під час екскурсій з
біології та природознавства**

I. Загальні положення

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності під час роботи в кабінеті (лабораторії) біології, в куточку живої природи, на навчально-дослідній ділянці, у теплиці (оранжереї), під час екскурсій з біології та природознавства поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час проведення практичних занять (демонстраційних дослідів, лабораторних і практичних робіт) у кабінеті (лабораторії) біології, у куточку живої природи, на навчально-дослідній ділянці, в оранжереї (теплиці), під час проведення екскурсій з біології в навчальних закладах (далі - навчальні заклади) незалежно від форм власності.

1.2. Інструкція розроблена на основі «Правил безпеки під час проведення навчання з біології в загальноосвітніх навчальних закладах», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 15.11.2010 № 1085.

1.3. Вимоги зазначеної інструкції є обов'язковими для виконання.

1.4. Усі учасники освітнього процесу в кабінеті (лабораторії) біології повинні знати правила надання домедичної допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички і навички користування медикаментами.

II. Вимоги під час проведення практичних занять у кабінеті (лабораторії) біології

2.1. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1.1. Чітко визначте порядок і правила безпечного проведення дослідів.

2.1.2. Звільніть робоче місце від усіх не потрібних для роботи предметів і матеріалів.

2.1.3. Перевірте наявність і надійність посуду, приладів та інших предметів, необхідних для виконання завдання.

2.1.4. Починайте виконувати завдання тільки з дозволу викладача.

2.1.5. Виконуйте тільки ту роботу, що передбачена завданням або доручена викладачем.

2.2. Вимоги безпеки під час роботи

2.2.1. Користуючись скальпелями, ножицями, препарувальним голками, не спрямовуйте різальні або загострені частини цих інструментів на себе і на своїх товаришів, щоб уникнути поранень.

2.2.2. Обережно поводьтеся зі скляним посудом. Якщо він розбився, не збирайте уламки руками, а змітайте їх щіткою в призначений для цього совок.

2.2.3. Виготовляючи препарати для розглядання їх під мікроскопом, дуже обережно беріть покривне скельце великим і вказівним пальцями правої руки за краї, розмістіть його паралельно предметному склу, яке ви тримаєте в лівій руці, у безпосередній близькості до нього, а потім випустіть скельце з пальців, щоб воно вільно лягло на препарат.

2.2.4. У випадку пошкодження електричного обладнання та проводів (іскріння, коротке замикання, понаднормовий нагрів ізоляції проводів) вимкніть електромережу до приведення її в безпечний стан.

2.2.5. У випадку травми негайно зверніться до викладача.

2.3. Вимоги безпеки після закінчення роботи

2.3.1. Приберіть робоче місце, здайте викладачу або лаборанту навчально-наочні посібники та приладдя, якими ви користувалися під час роботи.

2.3.2. Після закінчення практичних занять обов'язково ретельно помийте руки з милом.

2.4. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

2.4.1. У разі виникнення пожежі або загоряння необхідно:

- вивести здобувачів освіти з приміщення;
- повідомити пожежно-рятувальну службу;
- вимкнути електромережу;
- зачинити вікна і двері, щоб вогонь не поширювався до сусіднього приміщення;
- приступити до ліквідації осередку вогню, при цьому легкозаймисті та горючі рідини і електропроводку слід гасити піском, вогнетривким покривалом, порошковим вогнегасником; знеструмлену електропроводку можна гасити водою або будь-якими наявними вогнегасниками.

III. Вимоги безпеки для здобувачів освіти під час роботи в куточках живої природи

3.1. Перед початком роботи

3.1.1. Одягніть спецодяг (халат, фартух тощо).

3.1.2. Виконуйте тільки ту роботу, яка передбачена завданням або доручена викладачем.

3.2. Під час виконання роботи

3.2.1. Під час пересаджування або перевалювання рослин, пікірування розсади використовуйте рукавиці.

3.2.2. Готуючи підживлення для рослин, не торкайтесь до добрив руками, їх треба набирати спеціальними неметалевими ложечками або совочками.

3.2.3. Не обприскуйте і не обпилуйте рослини отрутохімікатами. Для боротьби з комахами-шкідниками проводьте обробку рослин мильним розчином або мильною піною, тютюновим настоєм, 5%.

3.2.4. Якщо під час роботи ви травмувалися, негайно зверніться до вчителя.

3.3. Після закінчення роботи

3.3.1. Приберіть робоче місце, здайте викладачу або лаборанту інструменти та приладдя, якими ви користувалися під час роботи.

3.3.2. Зніміть спецодяг і ретельно помийте руки з милом.

IV. Вимоги безпеки під час роботи на навчально-дослідній ділянці

4.1. Перед початком роботи.

4.1.1. Переодягніться в робочий одяг і взуття.

4.1.2. Виконуйте тільки ту роботу, яка передбачена завданням або доручена викладачем.

4.1.3. Підготуйте інвентар, який необхідний для проведення роботи. Переносьте загострені сільськогосподарські знаряддя (лопати, граблі, вила тощо) у вертикальному положенні так, щоб їх робоча частина була спрямована вниз.

4.2. Під час проведення роботи.

4.2.1. Під час прополювання обов'язково працюйте в рукавицях.

4.2.2. Переносячи землю або добрива на носилках, не перевантажуйте їх. Додержуйте норм, визначених учителем.

4.2.3. Копаючи ґрунт лопатою, працюйте по черзі то правою, то лівою ногами (по 5 хв.). Це запобігає викривленню хребта. Працюючи лопатою, стежте за тим, щоб вона не поранила ноги. Не перевантажуйте лопату землею: навантажуйте ґрунт не більш як на 1/3 штика.

4.2.4. Під час роботи граблями, вилами не спрямовуйте їх робочу частину на тих, хто перебуває поруч.

4.2.5. Переносячи вантажі, рівномірно розподіляйте навантаження на обидві руки.

4.2.6. Не обробляйте рослини отрутохімікатами. Таку роботу повинні виконувати дорослі. Після обробки ділянок отрутохімікатами не заходьте туди протягом 5 діб.

4.2.7. Працюйте у визначеному викладачем ритмі роботи.

4.2.8. Щоб запобігти перевтомленню, робіть десятихвилинні перерви через кожні 20 або 30 хв. роботи за вказівкою вчителя.

4.2.9. Не їжте немиті овочі та фрукти.

4.2.10. У випадку травмування негайно зверніться до викладача.

4.3. Після закінчення роботи.

4.3.1. Почистіть інвентар і здайте його викладачу.

4.3.2. Зніміть робочий одяг і ретельно помийте руки з милом.

V. Вимоги безпеки під час екскурсій з біології

5.1. Перед початком екскурсії.

5.1.1. Ознайомтеся за стендом у кабінеті (лабораторії) біології з місцевими отруйними рослинами, грибами, небезпечними та отруйними тваринами.

5.1.2. Вирушаючи на екскурсію, одягайте одяг, що відповідає сезону і погоді, взувайте міцне взуття, яке захищає ноги від ушкоджень.

5.1.3. Візьміть із собою питну воду, щоб не пити з відкритих водойм.

5.1.4. Не беріть із собою продукти, які швидко псуються.

5.2. Під час екскурсії.

5.2.1. Не пробуйте жодної із зібраних рослин на смак: пам'ятайте, що це може призвести до отруєння, а також зараження, шлунково-кишкових захворювань.

5.2.2. Не витягуйте рослини руками. Для цього користуйтеся лопатками, розпушувачами і захистіть руки рукавицями.

5.2.3. Для вивчення флори та фауни природної водойми користуйтеся сачками з довгими ручками.

5.2.4. Під час екскурсії не знімайте взуття і не ходіть босоніж. У разі травмування, при перших ознаках хвороби звертайтеся до вчителя. У нього знаходиться похідна аптечка першої допомоги.

VI. Вимоги безпеки під час проведення практичних робіт у теплиці (оранжереї)

6.1. Перед початком роботи.

6.1.1. Роботи в теплиці (оранжереї) необхідно проводити в спецодязі (халати, гумові рукавиці).

6.1.2. Виконуйте тільки ту роботу, яка передбачена завданням або доручена вчителем.

6.2. Під час проведення роботи.

6.2.1. Для прополювання, підживлення, розсаджування та інших робіт користуйтеся розпушувачами, сапами, совками тощо, руки захищайте рукавицями.

6.2.2. Під час перенесення вантажів (добрив, ящиків із розсадою, горщиків з квітами) дотримуйтеся норм, визначених викладачем.

6.2.3. Не використовуйте отрутохімікати (біопрепарати) для підживлення. Обробку рослин біопрепаратами повинні виконувати дорослі.

6.2.4. Будьте обережні з електроприладами в приміщенні теплиці (оранжереї), волога атмосфера підвищує рівень електробезпеки.

6.2.5. Під час роботи в приміщенні теплиці (оранжереї) не вживайте їжу.

6.2.6. У випадку травмування звертайтеся до викладача.

Викладач біології:

Узгоджено:

Інженер з ОП

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

**Інструкція № 15
з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти під час роботи
в кабінеті (лабораторії) хімії**

1. Загальні положення

1.1. Дотримання вимог цієї інструкції обов'язкове для всіх здобувачів освіти, які працюють у кабінеті хімії.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017 та «Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів» №992 від 1607.2012 р.

1.3. Здобувачі освіти можуть знаходитися в кабінеті (лабораторії) хімії тільки в присутності викладача або лаборанта; перебування здобувачів освіти у лаборантській не допускається. Присутність сторонніх осіб у кабінеті під час проведення експерименту допускається тільки з дозволу викладача або керівника навчального закладу.

1.4. Здобувачі освіти, які навчаються в кабінеті (лабораторії) хімії, повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, розкладу навчальних занять, установлених норм та режимів праці та відпочинку.

1.5. Під час проведення лабораторних дослідів здобувачам освіти рекомендується користуватися халатами – на кожному уроці, гумовими рукавичками, захисними окулярами (щитками) – за вказівкою викладача.

1.6. Про кожний нещасний випадок, що трапився під час проведення навчання, постраждалий здобувач освіти чи очевидець нещасного випадку повинен терміново повідомити викладача, який направляє постраждалого до медичного працівника, за необхідності викликає швидку медичну допомогу.

1.7. Про вихід з ладу та несправність обладнання, приладів здобувач освіти має повідомити викладача, який призупиняє роботу і повідомляє про це керівництво навчального закладу.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком експерименту здобувачі освіти повинні:

- уважно вислухати інструктаж викладача, щодо безпечного проведення лабораторного дослідження, практичної роботи і особливостей їх проведення, запис про проведення інструктажу здійснюється в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів для здобувачів освіти коледжу з безпеки життєдіяльності;
- ознайомитися і чітко зрозуміти порядок і правила безпечного проведення лабораторного дослідження, практичної роботи;
- звільнити робоче місце від предметів, що непотрібні для виконання визначеної роботи;
- перевірити наявність посуду, приладів та інструментів, необхідних для виконання завдання;
- виконувати ту роботу, яка передбачена завданням заняття або доручена викладачем.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час проведення роботи в кабінеті хімії бути уважними, підтримувати порядок і чистоту на робочому місці. Починати виконувати завдання тільки з дозволу викладача.

- 3.2. Під час демонстраційних дослідів знаходитися на своїх робочих місцях або за вказівкою викладача пересісти на інше більш безпечне місце.
- 3.3. При виконанні лабораторних дослідів точно повторювати дії викладача, який показує, як треба правильно виконувати експеримент.
- 3.4. При виконанні практичних робіт і лабораторних дослідів (експериментів) стежити, щоб хімічні речовини не потрапили на шкіру обличчя і рук, бо це може викликати подразнення шкіри та слизових оболонок.
- 3.5. Підготовлений до роботи прилад або пристосування показати викладачу або лаборанту до початку експерименту.
- 3.6. За вимогою викладача негайно зупинити виконання експерименту. Відновлення роботи можливе тільки за вказівкою викладача.
- 3.7. Здобувачам освіти забороняється самостійно проводити будь-які експерименти, не передбачені цією роботою.
- 3.8. Здобувачам освіти не дозволяється використовувати будь-яке обладнання та реактиви з незадіяних на даний момент робочих столів.
- 3.9. Здобувачі освіти повинні:
- не вживати і не пробувати на смак будь-які хімічні речовини в кабінеті хімії;
 - визначаючи речовину за запахом, необхідно легким рухом долоні над отвором посудини спрямувати пару або газ до носа і вдихати обережно, не нахилиючись до посудини;
 - не брати реактиви незахищеними руками, для цього слід використовувати ложки, шпатель або совочки;
 - насипати або наливати реактиви необхідно на столі, сухі - над аркушем паперу, рідкі - над склянню посудиною. Просипаний або пролитий реактив не дозволяється зсипати або зливати назад в тару, з якої його набирали;
 - повідомити викладача або лаборанта про розлиті чи розсіпані реактиви. Здобувачам освіти забороняється самостійно прибирати будь-які речовини.
 - про всі несправності в роботі водогону, електромережі тощо негайно повідомити викладача або лаборанта і самостійно не усувати несправності.
- 3.10. Забороняється залишати без нагляду ввімкнені нагрівальні прилади, а також запалювати нагрівні прилади без потреби.
- 3.11. Набирати розчини кислот, лугів та інших агресивних рідин користуватися піпетками з різними пастками або гумовою грушею.
- 3.12. Під час збирання скляних приладів застосовувати підвищені зусилля не дозволяється. При з'єднанні окремих частин зі скла захищати руки тканиною. З метою полегшення збирання приладів кінці скляних трубочок змочувати водою або змащувати вазеліном.
- 3.13. Для нагрівання хімічних реактивів над полум'ям нагрівного приладу (крім вогнебезпечних) обережно прогріти пробірку у верхній частині полум'я, а потім продовжувати нагрівання, не торкаючись дном пробірки до нагрівного приладу, щоб пробірка не тріснула.
- 3.14. Для одержання розчинів із концентрованих кислот лити кислоту у воду, а не навпаки, постійно перемішуючи. Розчинення концентрованої кислоти у воді (особливо сульфатної) супроводжується сильним нагріванням і розбризкуванням рідини, що може призвести до опіків.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Привести у порядок свої робочі місця, здати викладачем або лаборанту реактиви і обладнання, що видаються для роботи. Прибирання робочих місць після закінчення практичних занять здійснюється за вказівкою викладача.
- 4.2. Якщо посудина розбилася, не дозволяється прибирати шматки скла незахищеними руками, потрібно користуватися щіткою та совком.

4.3. Не дозволяється виливати в каналізацію відпрацьовані розчини та органічні рідини. Їх потрібно збирати у спеціально призначену тару, що герметично закривається.

4.4. Після закінчення практичних занять вимити руки з милом.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У випадках, коли розбився прилад, склянка з агресивною рідиною тощо негайно повідомити викладача і діяти за його вказівкою.

5.2. У випадку травмування негайно повідомити викладача і за його вказівкою промити ушкоджене місце:

- при потраплянні лугу - змити його залишки з поверхні шкіри водою та слабким розчином борної кислоти;

- у разі потрапляння на шкіру кислоти – змити її залишки з поверхні шкіри водою та слабким розчином харчової соди;

- при потраплянні в око будь-якої речовини треба негайно промити його великою кількістю води.

У всіх випадках за необхідності звернутися до медичного працівника.

5.3. Здобувачі освіти повинні:

- у разі виникнення пожежі або загорання електропроводки, електроприладів, з'єднувальних пристроїв тощо повідомити викладача;

- не усувати несправностей електромережі і електрообладнання самостійно (ремонт електромережі і електрообладнання проводять фахівці, які відповідають за електричну мережу навчального закладу);

- при евакуації з приміщення кабінету хімії чітко виконувати розпорядження викладача, не відлучатися від нього.

Викладач хімії:

Узгоджено:

Інженер з ОП

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

Інструкція № 16

з безпеки життєдіяльності при виконанні лабораторних робіт з фізики

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці поширюється на всіх учасників освітнього процесу під час проведення лабораторних і практичних робіт у кабінеті фізики.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» № 1669 від 26.12.2017 та «Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів» №992 від 1607.2012 р.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Ознайомтесь з описом роботи і продумайте хід її виконання.

2.2. Приберіть все зайве зі столу.

2.3. Будьте уважні і дисципліновані, не приступайте до виконання роботи без дозволу викладача.

2.4. Розміщуйте обладнання і прилади так, щоб уникнути їх падіння.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Складаючи електричне коло, уникайте перетину проводів.

3.2. Склавши електричне коло, уважно перевірте надійність кріплень провідників.

3.3. Джерело струму вмикайте в електричне коло в останню чергу.

3.4. Не виконуйте перемикань в колі при ввімкненому джерелі живлення.

3.5. При роботі з оптичними приладами: Не торкайтеся скляних поверхонь оптичних приладів руками (на руках завжди є жир).

3.6. Обережно поводьтеся з лінзами і лампочкою, щоб не розбити їх.

3.7. Будьте обережні з скляними пластинками, щоб не поранити руки. Користуйтеся скляними пластинками з зашліфованими краями.

3.8. Обережно поводьтеся з гострими предметами (шпильками, голками).

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Приберіть своє робоче місце.

4.2. Складіть обладнання так, як воно було складено до початку роботи.

4.3. Про всі недоліки, які трапилися під час лабораторних робіт доповісти викладачу або лаборанту.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Загорання в кабінеті (лабораторії) фізики у випадку пожежі необхідно відразу ліквідувати. Для цього необхідно:

- повідомити пожежно-рятувальну службу;
- повідомити адміністрацію навчального закладу;
- вжити заходів щодо евакуації людей, з приміщення;
- вимкнути електромережу;

- розпочати тушіння засобами пожежогасіння;
- організувати евакуацію майна.

5.2.1. При ураженні електричним струмом необхідно як можна швидше звільнити потерпілого від дії струму:

- вимкнувши струм (вимикачем, магнітним пускачем, рубильником, висмикнувши вилки з штепсельної розетки),
- відвівши проводи від потерпілого сухою палицею, скляною трубкою або іншим предметом з матеріалу, що не проводить струму;
- відтягнувши потерпілого від струмопровідної частини за сухий одяг.

5.2.2. Якщо вимкнути установку доволі швидко неможливо, необхідно прийняти інші заходи по звільненню потерпілого від струму. Надаючи допомогу не повинен доторкуватись до відкритих ділянок тіла потерпілого і повинен пильнувати за тим, щоб самому не вступити в контакт з струмопровідною частиною.

5.2.3. Якщо після вивільнення від дії струму потерпілий перебуває в непритомному стані, досить забезпечити йому доступ свіжого повітря і дати понюхати нашатирний спирт. При електричному ударі слід негайно зробити штучне дихання.

5.2.4. У разі виникнення нещасного випадку (отруєння, хімічного чи термічного опіку, травми осколками скла, шпилькою чи голкою, тощо) треба надати домедичну допомогу згідно інструкції, і у разі необхідності негайно викликати швидку допомогу.

Викладач фізики:

Узгоджено:
Інженер з ОП

Н.П. Чорнобай

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО НАУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. директора коледжу
від 12.08.2021 року № 52- ОД

Інструкція № 17

**з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти
при виконанні практичних робіт в кабінеті інформаційних технологій**

1. Загальні положення

- 1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти при виконанні практичних робіт в кабінеті інформаційних технологій розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 №2694-ХІІ) зі змінами., на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року №9 в редакції від 1 вересня 2017 року, з урахуванням «Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організацій навчально-виховного процесу» ДСан ПІН 5.5.2.008-01, затверджених постановою Головного санітарного лікаря України від 14.08.2001 р. №63 і погоджених Міністерством освіти і науки України від 05.06.2001 р., з урахуванням вимог Правил безпеки під час навчання в кабінеті інформатики, затверджених наказом Держохоронпраці України від 16.03.2014р. № 81.
- 1.2. Дана інструкція застосовується при виконанні практичних робіт в комп'ютерних кабінетах коледжу.
- 1.3. Робочим місцем виконання практичних робіт є кабінети інформаційних технологій, обладнані персональними комп'ютерами.
- 1.4. До роботи в комп'ютерному кабінеті допускаються особи, ознайомлені з даною Інструкцією і правилами поведінки в кабінеті інформаційних технологій.
- 1.5. Робота здобувача освіти в комп'ютерному кабінеті дозволяється тільки в присутності викладача або лаборанта.
- 1.6. Під час занять сторонні особи можуть перебувати в кабінеті або лабораторії тільки з дозволу викладача.
- 1.7. Здобувачі освіти повинні дбайливо ставитися до комп'ютерної техніки.
- 1.8. Спокійно, не поспішаючи, входити і виходити з кабінету, не зачіпаючи столи і апаратуру.
- 1.9. Перебуваючи в кабінеті інформаційних технологій при виконанні практичних робіт, здобувачі освіти зобов'язані виконувати вказівки викладача.
- 1.10. Здобувачі освіти повинні:
 - бути дисциплінованими і уважними на заняттях;
 - не захарашувати проходи портфелем і сумками;
 - не рухати апаратуру без дозволу викладача;
 - не сідати на труби і радіатори водяного опалення.

1.11. Основними шкідливими і небезпечними факторами при роботі в кабінеті інформатики є:

- підвищена температура поверхонь ПК;
- підвищений рівень статичної електрики;
- підвищений рівень електромагнітних випромінювань;
- підвищена напруженість електричного поля;
- відсутність або недолік природного освітлення;
- недостатнє штучне освітлення робочої зони;
- підвищена яскравість світла;
- підвищена контрастність;
- зорова напруга;
- нервово - емоційне навантаження.

1.12. Здобувач освіти на робочому місці повинен дотримуватися загальних правил безпеки життєдіяльності та правил санітарної гігієни.

1.13. Здобувачі освіти, що допустили невиконання або порушення даної інструкції з безпеки життєдіяльності, притягуються до дисциплінарної відповідальності та з усіма здобувачами освіти проводиться позаплановий інструктаж.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Увійшовши до кабінету інформаційних технологій, здобувачі освіти спокійно займають відведене їм місце, не допускаючи поштовхів обладнання.

2.2. Необхідно переконатися у відсутності видимих пошкоджень на робочому місці.

2.3. Здобувач освіти повинен розмістити на столі зошити, навчальні посібники так, щоб вони не заважали роботі на комп'ютері.

2.4. Прийняти правильну робочу позу.

Раціональна поза користувача:

- ступні розташовані на підлозі або на підставці для ніг;
- верхні ділянки рук вертикальні;
- кут ліктьового суглоба у межах 70-90°;
- зап'ястя зігнуті під кутом не більше ніж 20°;
- нахил голови у межах 15-20°, а часті її повороти виключені.

2.5. Здобувач освіти включає персональний комп'ютер тільки з дозволу викладача.

2.6. Включення персонального комп'ютера проводиться послідовно, при закритому корпусі системного блоку та монітора.

2.7. Подивіться на індикатор монітора і системного блоку і визначте, включений або вимкнений комп'ютер.

2.8. Перемістіть мишу, якщо комп'ютер знаходиться в енергозберігаючому стані або увімкніть живлення системного блоку, якщо комп'ютер вимкнений.

2.9. Дочекайтесь завантаження операційної системи.

2.10. Під час завантаження операційної системи забороняється натискати на клавішу або переміщати мишу.

2.11. Працювати тільки з тими програмами, які необхідні для даної практики.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. При роботі необхідно, щоб екран знаходився на відстані 600-700 мм залежно від розміру екрана.

3.2. Здобувач освіти не повинен торкатися екрану монітора та проводів.

3.3. Під час виконання практичної роботи здобувач освіти повинен виконувати всі вимоги інструкції, а також поточні вимоги викладача або лаборанта.

3.4. Під час роботи забороняється ходіння по кабінету.

3.5. При роботі в комп'ютерному кабінеті виконувати тільки доручену роботу. Забороняється самовільно виконувати інші роботи.

3.6. Працювати з клавіатурою чистими руками. На клавіші натискати повільно, не допускаючи різких ударів.

3.7. У разі виникнення несправності повідомте викладача.

3.8. Не намагайтеся самостійно усувати несправність апаратури.

3.9. Неправильне поводження з апаратурою, кабелями і монітором може призвести до важких поразок електричним струмом, викликати загорання апаратури. Тому здобувачам освіти забороняється:

- чіпати роз'єми з'єднувальних кабелів;
- торкатися до живильних проводів і пристроїв заземлення;
- торкатися до екрану і до тильної сторони монітора, клавіатури;
- приймати їжу і розчісуватися на робочому місці;
- працювати у вологому одязі і вологими руками.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи здобувач освіти сповіщає викладача і послідовно вимикає ПК, точно виконуючі вказівки викладача.

4.2. Здобувач освіти повинен привести в порядок робоче місце.

4.3. Про всі недоліки, виявлені під час роботи, необхідно повідомити викладача.

4.4. Спокійно, не зачіпаючи обладнання, не штовхаючи один одного, вийти з кабінету.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При появі запаху гару, здобувач освіти залишає робоче місце і негайно повідомляє викладача. Викладач у свою чергу повідомляє адміністрацію коледжу.

5.2. У разі появи несправності в комп'ютері (при появі незвичного звуку або вимкнення апаратури) потрібно негайно припинити роботу і доповісти про це викладачу або лаборанту.

5.3. При поганому самопочутті, появі головного болю, запаморочені та ін. припинити роботу і повідомити про це викладача.

5.4. При ураження електричним струмом негайно відключити комп'ютер, надати домедичну допомогу потерпілому, при необхідності відправити його в найближчу лікувальну установу і повідомити про це адміністрацію коледжу.

5.5. При виникненні аварійної ситуації необхідно чітко виконувати вказівки викладача і при необхідності евакуюватися з приміщення.

5.6. У всіх випадках здобувач освіти діє згідно із загальними правилами безпеки життєдіяльності.

Викладач:

Узгоджено:

Інженер з ОП

Н.П. Чорнобай